

eul_wid: fic-aa

Διογένης ὁ Σινωπεύς · Diogenes of Sinope the Cynic

Cynic Letters on Exile

Ἐπιστολαὶ περὶ Φυγῆς

Period: Κλασική Classical

Dialect: Ἀττική Attic

Format: Ἐπιστολή Epistle

- 1 1 (t) Σινωπεῦσιν. Ὑμεῖς μὲν ἐμοῦ φυγὴν κατεψηφίσασθε, ἐγὼ δὲ ὑμῶν μονήν. οἰκήσετε οὖν διὰ τοῦτο ὑμεῖς μὲν Σινώπην, ἐγὼ δὲ Ἀθήνας, τοῦτ' ἔστιν ὑμεῖς μὲν μετὰ τῶν ἐμπόρων, ἐγὼ δὲ μετὰ Σόλωνος καὶ τῶν τὴν Ἑλλάδα ἡλευθερωκότων ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, καὶ ὑμεῖς μὲν Ἠνιόχοις καὶ Ἀχαιοῖς χρώμενοι, ἀνθρώποις ἐκ τοῦ ἐχθροῦ γένους Πανέλλησιν, ἐγὼ δὲ Δελφοῖς καὶ Ἡλείοις, μεθ' ὧν καὶ θεοὶ πολιτεύονται. ἀλλ' ὥφελε τοῦτο μὴ νῦν ὑμῖν δόξαι, ἀλλ' ἔτι πάλαι καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς Ἰκέτου. ^[5]
- 1 2 νυνὶ δὲ ἐν τοῦτο δέδοικα, μὴ διὰ τὴν πατρίδα ἀπιστηθῶ μέτριος εἶναι. τὸ μὲν οὖν πρὸς ὑμῶν με φυγαδευθῆναι συνηγορεῖ, καὶ πιστεύω αὐτῷ μᾶλλον τοῦ ἐτέρου· κρεῖττον γὰρ παρὰ πολὺ διαβάλλεσθαι πρὸς ὑμῶν ἢ ἐπαινεῖσθαι. ὅμως μέντοι δέδοικα τοῦτο, μὴ με ὁ κοινὸς περὶ τῆς πατρίδος λόγος βλάβῃ. ἄλλου δέ τις οὐδεὶς λόγος· κρεῖττον γὰρ ὅπουδῆποτε οἰκεῖν ἢ σὺν ὑμῖν οὕτως ἡμῖν προσενεχθεῖσιν. Ἀντισθένει. ^[10]
- 2 1 (t) Ἀνέβαινον εἰς ἄστὺ ἐκ Πειραιῶς, καὶ περιτυγχάνει μοι μεράκια ἄττα θρυπτόμενα ἀπὸ συμποσίου τινὸς ἐγηγερμένα, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἐπεὶ ἀγχοῦ ἐγενόμην, «ἀνάγωμεν» ἔλεγον «ἀπὸ τοῦ κυνός.» καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσα «θαρρεῖτε» ἔφην, «οὗτος ὁ κύων τεῦτλα οὐ δάκνει.» οἱ δ', ὥς τοῦτο ἔλεξα, ἐπαύοντο ἀλύοντες καὶ τοὺς στεφάνους οὐς εἶχον περὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ τραχήλῳ διαρρήξαντες ἐξέβαλον καὶ τὰς χλανίδας εὐκόσμως περιεβάλλοντο καὶ ἥσυχοι εὖ μάλα ἕως εἰς ἄστὺ ἠκολούθουν, ἐπακρώμενοι τῶν λόγων οὐς πρὸς ἐμαυτὸν διεξήειν. Ἰππαρχία. ^[10]
- 3 1 (t) Ἄγαμαί σε τῆς ἐπιθυμίας, ὅτι τε φιλοσοφίας ὠρέχθης γυνὴ οὖσα, καὶ ὅτι τῆς ἡμετέρας αἰρέσεως ἐγενήθης, ἣν διὰ τὸ αὐστηρὸν καὶ οἱ ἄνδρες κατεπλάγησαν. ἀλλ' ὅπως καὶ τέλος ἐπιθῆς τῇ ἀρχῇ σπούδασον. ἐπιθήσεις δὲ εὖ οἶδα, εἰ Κράτητός τε τοῦ συνευνέτου μὴ ἀπολείποι, ἡμῖν τε τοῖς εὐεργέταις τῆς φιλοσοφίας θαμινῶς ἐπιστέλλοις· δύνανται γὰρ αἱ ἐπιστολαὶ πολλὰ καὶ οὐχ ἥττονα τῆς πρὸς παρόντας διαλέξεως. Ἀντιπάτρῳ. ^[5]
- 4 1 (t) Μὴ μέμφου με, ὅτι σοι μεταπεμπομένῳ ἡμᾶς ἐπὶ Μακεδονίαν οὐκ ἐπέισθημεν, μηδ' ὅτι τοὺς Ἀθήνησιν ἄλας προουκρίναμεν τῆς παρὰ σοῦ τραπέζης· οὐ γὰρ δι' ὑπεροψίαν τοῦτ' ἐπράξαμεν, ἀλλ' οὐδὲ διὰ φιλοδοξίαν, δι' ἣν τάχ' ἴσως ἕτεροι ἂν ἐποίησαν, ἵνα τινὲς τοῖς πολλοῖς μεγάλοι δόξωσι, βασιλεῦσι δυνάμενοι ἀντιλέγειν, ἀλλ' ὅτι ἡμῖν παρὰ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ τραπέζας οἱ Ἀθήνησιν ἄλες εἰσὶ σύμφυλοι. φυλακῇ οὖν τῆς οὐσίας μᾶλλον ἀντείπομεν καὶ οὐχ ὑπεροψία. συγγίγνωσκε οὖν· καὶ γὰρ εἰ πρόβατα ἤμεν, συνέγνωνς ἂν μὴ πεισθεῖσιν, ὅτι οὐκ ἔστι προβάτου

τε τροφή καὶ βασιλέως ἡ αὐτή. ἔα οὖν ἕκαστον ὅπου ἂν δύνηται ζῆν, ὦ μακάριε· βασιλικὸν γὰρ τοῦτο καὶ οὐ τὸ ἕτερον. Περδίκκα. ^[10]

5 1 (τ) Εἰ μὲν ταῖς δόξαις ἤδη πολεμεῖς, λέγω δὲ τοῖς ἰσχυροτέροις ἐχθροῖς καὶ πλείονα καταβλάπτουσί σε Θρακῶν τε καὶ Παιόνων, καταστρεψόμενος τὰ τῶν ἀνθρώπων πάθη μεταπέμπου με· δύναμαι γὰρ εἰς τὸν πρὸς ταῦτα πόλεμον καὶ στρατηγεῖν. εἰ δ' ἔτι σοι τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἔργα λείπεται καὶ τούτου τοῦ πολέμου σχεδὸν αἰσθάνη, ἔα μὲν ἡμᾶς Ἀθήνησι καθεζεσθαι, μεταπέμπου δὲ τοὺς Ἀλεξάνδρου στρατιώτας, οἷς κἀκεῖνος ἐπικούροις χρώμενος Ἰλλυριοὺς καὶ Σκύθας ὑπέταξεν. Κράτητι. ^[10]

6 1 (τ) Χωρισθέντος σου εἰς Θήβας ἀνέβαινον ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ μέσσην ἡμέραν, καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει με δίψος καρτερόν. ὥρμησα οὖν ἐπὶ τὴν Πάνοπος κρήνην. καὶ ἕως ἐγὼ τὸ ποτήριον ἐκ τῆς πήρας ἐξήρουν, ἥκέ τις θέων θεράπων τῶν τὴν χώραν ἐργαζομένων καὶ συνάψας κοίλας τὰς χεῖρας ἠρύετο ἀπὸ τῆς κρήνης καὶ οὕτως ἔπινε, καὶ ἐγώ, δόξαν μοι ποτηρίου σοφώτερον εἶναι, οὐκ ἠδέσθην διδασκάλῳ αὐτῷ τῶν καλῶν χρῆσασθαι. ἀπορρίψας οὖν τὸ ποτήριον ὃ εἶχον, καὶ σοὶ εὐρών τινὰς ἐπὶ Θηβῶν ἀνερχομένους τὸ σοφὸν τοῦτο ἐπέσταλκα, οὐδὲν βουλόμενος τῶν καλῶν δίχα σοῦ ἐπίστασθαι. ^[5]

6 2 ἀλλὰ καὶ σὺ διὰ τοῦτο πειρῶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλειν, ἵνα πολλοὶ διατρίβουσιν ἄνθρωποι. ἔσται γὰρ ἡμῖν οὕτω καὶ ἄλλα σοφὰ παρὰ τῶν κατὰ μέρος εὐρεῖν· πολλὴ γὰρ ἡ φύσις, ἣν ἐκβαλλομένην ὑπὸ τῆς δόξης ἐκ τοῦ βίου ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνθρώπων κατάγομεν ἡμεῖς. Ἰκέτη. ^[5]

7 1 (τ) Μὴ ἀνιῶ, ὦ πάτερ, ὅτι κύων λέγομαι καὶ ἀμπέχομαι τρίβωνα διπλοῦν καὶ πήραν φέρω κατ' ὤμων καὶ ῥάβδον ἔχω διὰ χειρός· οὐ γὰρ ἄξιον ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ἀνιᾶσθαι, μᾶλλον δὲ ἡδεσθαι, ὅτι ὀλίγοις ἀρκεῖται ὁ παῖς σου, ἐλεύθερος δέ ἐστι δόξης, ἥ πάντες δουλεύουσιν Ἑλληνέες τε καὶ βάρβαροι· τὸ γὰρ ὄνομα πρὸς τῷ μὴ συμπεφυκέναι τοῖς πράγμασι, σύμβολον δ' εἶναι ἔνδοξόν πῶς ἐστί. καλοῦμαι γὰρ κύων ὁ οὐρανοῦ, οὐχ ὁ γῆς, ὅτι ἐκείνῳ εἰκάζω ἑμαυτόν, ζῶν οὐ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατὰ φύσιν ἐλεύθερος ὑπὸ τὸν Δία, εἰς αὐτὸν ἀνατεθεικῶς τάγαθόν καὶ οὐκ εἰς τὸν πλησίον· τὴν δὲ στολὴν καὶ Ὅμηρος γράφει Ὀδυσσεᾶ τὸν τῶν Ἑλλήνων σοφώτατον φορῆσαι, ἥνίκα οἴκαδε ἐπανήει ἐξ Ἰλίου Ἀθηνᾶς ὑποθημοσύνησιν, καὶ οὕτω καλὴ ἐστίν, ὥς μὴ ἀνθρώπων εὖρημα εἶναι ὁμολογεῖσθαι, ἀλλὰ θεῶν. ^[5]

7 2 φᾶρος μὲν οἱ πρῶτα χιτῶνά τε εἶματ' ἔδωκε λευγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῶ· ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσς' ἐλάφοιο ψιλόν, δῶκε δὲ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην, πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἄορτήρ. θάρρει οὖν, ὦ πάτερ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ὃ καλοῦσιν ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τῇ στολῇ, ἐπεὶ ὁ μὲν κύων ἐστί πρὸς θεῶν, ἡ δὲ εὖρημα τοῦ θεοῦ. Εὐγνησίῳ. ^[10]

8 1 (τ) Ἦκον εἰς Κόρινθον ἐκ Μεγάρων καὶ διαπορευόμενος τὴν ἀγορὰν παρίσταμαι διδασκαλείῳ τινὶ παίδων, καὶ μοι ἐπεὶ οὐκ εὖ ἔρραψώδουν, ἔδοξε πυθέσθαι τίς ἦν ὁ διδάσκων αὐτούς. καὶ ἀπεκρίναντο «Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας τύραννος.» κἀγὼ δόξας αὐτοὺς ἐρεσχελεῖν πρὸς με καὶ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς ἀποκεκρίσθαι, παρελθὼν ἐπὶ τι βάθρον ἐκάθισα, εὐκόσμως ἀναμένων αὐτόν· ἐλέγετο γὰρ πρὸς ἀγορὰν ὡρμηκέναι. καὶ δὴ οὐ διαγίνεται πολὺς χρόνος, καὶ ἐπιστρέφεται ὁ Διονύσιος, κἀγὼ ἐξαναστὰς προσαγορεύω τε αὐτόν καὶ ἐπιλέγω «ὥς οὐκ εὖ, Διονύσιε, διδάσκεις.» ὃ δέ με δόξας συνάχθεσθαι αὐτῷ ἐπὶ τῇ πτώσει τῆς τυραννίδος καὶ τῷ παρόντι σχήματι τοῦ βίου, τοιαῦτα εἶπεν· «ὦ Διόγενες, εὖ ποιεῖς συναλγῶν ἡμῖν. ^[10]

8 2 » κἀγὼ προσέθηκα τῷ οὐκ εὖ τὸ «ἀληθῶς. ἀλλ' ἐγὼ μὲν οὐχ ὅτι τῆς τυραννίδος ἀφήρησαι ἄχθομαι, ὦ Διονύσιε, ἀλλ' ὅτι ἐλευθεριάζεις ἐν τῇ Ἑλλάδι τὰ νῦν, καὶ περισέσωσαι ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ κακῶν, οἷς ἔδει σε ἐναποθανεῖν τοσαῦτα ἐργασάμενον φαῦλα γῆν καὶ θάλατταν.» Κράτητι. ^[10]

9 1 (τ)

Ἐπυθόμην σε τὴν οὐσίαν ἅπασαν κατενεγκεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ παραχωρῆσαι τῇ πατρίδι καὶ στάντα ἐν μέσῳ κηρῦξαι «Κράτης Κράτητος Κράτητα ἀφήσιν ἐλεύθερον.» ἡσθῆναι οὖν ἐπὶ τῇ δωρεᾷ τοὺς πάντας ἀστοὺς καὶ ἀγασθῆναι ἡμᾶς τοὺς τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ποιητάς, ἐθελῆσαι δὲ διὰ τοῦτο μεταπέμψασθαι ἡμᾶς Ἀθήνηθεν, σὲ δὲ ἐπιστάμενον τὴν ἡμετέραν κρίσιν κωλύσαι. ἐνταῦθα μὲν οὖν ἐπαινῶ σε τοῦ νοῦ, ἐπὶ δὲ τῇ παραδόσει τῆς οὐσίας καὶ ἄγαμαι, ἐπεὶ θάττον ἢ προσεδόκησα κρείττων ἐγένου τῶν δοξῶν. ἀλλὰ διὰ ταχέων ἐπάνηκε· ἔτι γάρ σοι δεῖ πρὸς τᾶλλα συνασκήσεως, καὶ χρονίζειν ἔνθα μὴ εἰσὶν ὅμοιοι οὐκ ἀσφαλές. Μητροκλεῖ. ^[10]

10 1 (τ) Μὴ μόνον ἐπὶ τῇ στολῇ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῇ διαίτῃ θάρρει, Μητρόκλεις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ αἰτεῖν ἀνθρώπους τὰ σωτήρια· οὐ γὰρ αἰσχρόν. βασιλεῖς γέ τοι καὶ δυνάσται παρὰ τῶν ὑποτεταγμένων αἰτοῦσι χρήματα, στρατιώτας, ναῦς, σῖτον, καὶ οἱ κάμνοντες παρὰ τῶν ἱατρῶν φάρμακα καὶ οὐ μόνον πυρετοῦ, ἀλλὰ καὶ φρίκης καὶ λοιμοῦ, καὶ οἱ ἐρασταὶ παρὰ τῶν παιδικῶν φιλήματα καὶ ἐπαφήματα, τὸν δὲ Ἡρακλέα παρὰ τῶν ἀναισθήτων φασὶ καὶ ἰσχὺν λαμβάνειν. οὐ γὰρ προῖκα οὐδ' ἐπὶ χεῖρονι ἀνταλλαγῇ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ πάντων ἔστιν αἰτεῖν, ἀνθρώπους τὰ πρὸς τὴν φύσιν, καὶ ἐπὶ τῷ ταῦτα ποιεῖν Ἡρακλεῖ τῷ Διὸς καὶ ἔχειν ἀμείβεσθαι πολὺ κρείττονα ὧν λαμβάνεις αὐτός. τίνα ταῦτα; μὴ πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἶναί σοι τὴν μάχην τοῦτο πράσσοντι, ἀλλὰ πρὸς τὴν δόξαν. ^[10]

10 2 ἦ πάντῃ μάχου, κἂν μηδὲν σε ἐπείγῃ· καλὸν γάρ τι ἔθος καὶ ὁ πρὸς τὰ τοιαῦτα πόλεμος. Σωκράτης δὲ ἔλεγε μὴ αἰτεῖν τοὺς σπουδαίους, ἀλλὰ ἀπαιτεῖν· εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ πάντα ὡς καὶ τῶν θεῶν. καὶ τοῦτ' ἐπειρᾶτο συνάγειν ἐκ τοῦ κυρίου μὲν ὑπάρχειν τῶν πάντων τοὺς θεοὺς, κοινὰ δ' εἶναι τὰ τῶν φίλων, φίλον δ' εἶναι τῷ θεῷ τὸν σπουδαῖον. αἰτήσεις τοίνυν τὰ ἴδια. Κράτητι. ^[5]

11 1 (τ) Καὶ τοὺς ἀνδριάντας τοὺς ἐν ἀγορᾷ προσιῶν αἵτει τὰ ἄλφιστα. καλὴ γάρ που καὶ ἡ τοιαύτη μελέτη· ἐντεύξῃ γὰρ ἀνθρώποις ἀπαθεστέροις ἀνδριάντων. καὶ ὅταν σου μᾶλλον γάλλοις καὶ κιναιδολόγοις μεταδιδῶσι, μὴ θαύμαζε· τιμᾷ γὰρ ἕκαστος τὸν πλησίον ἑαυτοῦ καὶ οὐ τὸν πόρρω· εἰσὶ δὲ οἱ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκοντες γάλλοι μᾶλλον ἢ φιλόσοφοι. Τῷ αὐτῷ. ^[5]

12 1 (τ) Οἱ πολλοὶ ἐπὶ τὸν εὐδαιμονισμόν, ὅταν μὲν σύντομον ὁδὸν ἐπ' εὐδαιμονίαν φέρουσιν ἀκούσωσιν, ἵενται καθάπερ ἡμεῖς ἐπὶ φιλοσοφίαν· ὅταν δ' ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἀφίκωνται καὶ αὐτῆς τὴν χαλεπότητα θεάσωνται, ὡς ἀσθενοῦντες ὀπίσω ἀναχωροῦσιν, εἴτα μέμφονται που οὐχ αὐτῶν τὴν μαλακίαν, ἀλλὰ τὴν ἡμῶν ἀπάθειαν. ἔα οὖν τούτους μὲν ὅπως ἐσπούδασαν ταῖς ἡδοναῖς συγκαθεύδειν· καταλήψεται γὰρ αὐτοὺς ζῶντας οὐκ εἰς ὃν ἡμᾶς διαβάλλουσι πόνος, ἀλλ' οἱ μείζονες, δι' οὓς πάσῃ περιστάσει δουλεύουσιν αἰσχροῦς. σὺ δὲ ἐπίμενε ἐν τῇ ἀσκήσει ὥσπερ ἦρξω, καὶ σπούδαζε κατ' ἴσον ἡδονῇ ἀντιτάττεσθαι καὶ πόνῳ, ἐπεὶ καὶ κατ' ἴσον ἀμφοτέρωτα πολεμεῖν ἡμῖν πέφυκε καὶ εἰς τὰ πρῶτα ἐμποδίζειν, ἢ μὲν διὰ τὸ ἐπὶ τὰ αἰσχροῦς ἄγειν, ὃ δὲ διὰ τὸ ἀπὸ τῶν καλῶν ἀπάγειν τῷ φόβῳ. Ἀπολήξιδι. ^[15]

13 1 (τ) Ἀπεθήμεν τὰ πολλὰ τῶν τὴν πῆραν βαρυνόντων, πίνακα μὲν διδαχθεὶς ἐν ἄρτῳ τὸ κοῖλον εἶναι, ποτήριον δὲ τὰς χεῖρας. καὶ οὐκ ἔστιν αἰσχύνῃ τὸν ἐπιστάτην εἰπεῖν ὅτι «παῖς ἦν ἔτι,» οὐκ ἔδει δὲ τὴν εὕρεσιν εὐχρηστον οὔσαν διὰ τὴν ἡλικίαν παρελθεῖν, ἀλλὰ προσδέξασθαι. Ἀντιπάτρῳ. ^[5]

14 1 (τ) Μέμφῃ μου τὸν βίον ὡς ἐπίπονον καὶ διὰ χαλεπότητα ὑπ' οὐδενὸς ἐπιτηδευησόμενον· ἐγὼ δὲ ἐκὼν αὐτὸν ἐπέτεινα, ἵνα γνῶσιν οἱ μιμούμενοί με μὴ τέλεον ἡδυπαθεῖς εἶναι. Ἀντιπάτρῳ. ^[1]

15 1 (τ) Ἀκούων λέγειν σε μηδὲν με ποιεῖν παράδοξον διπλοῦν τρίβωνα φοροῦντα καὶ πῆραν ἐξημμένον, ἐγὼ δὲ θαυμαστὸν μὲν οὐδὲν εἶναί φημι τούτων, καλὸν δ' ἐκάτερον αὐτῶν ἀπὸ διαθέσεως ἐπιτηδευόμενον· οὐ γὰρ μόνον τὸ σῶμα ταύτῃ δεῖ κεχρηῆσθαι τῇ λιτότητι, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν σὺν αὐτῷ, οὐδ' ἐπαγγέλλεσθαι μὲν πολλὰ, πράττειν δὲ τὰ μηδὲν ἀρκοῦντα, ἀλλὰ τῷ

- βίω τὸν λόγον ἀκόλουθον ἐπιδείκνυσθαι. ἃ δὴ πειρῶμαι ποιεῖν καὶ μαρτυρεῖν μοι—ἴσως ὑπολήψη με λέγειν τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἢ τὸν Κορινθίων, ἀδίκους μάρτυρας; τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν φημι, ἣν οὐκ ἔστι λαθεῖν ἀμαρτάνοντα. Ἀπολήξιδι. ^[10]
- 16 1 (τ) Ἐνέτυχόν σοι περὶ οἰκίσεως, καὶ χάρις ὑποσχομένῳ, κοχλίαν δὲ θεασάμενος ἡῦρον οἴκησιν ἀλεξάνεμον τὸν ἐν τῷ Μητρῷφ πίθον. ἀπολέλυσσο οὖν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ σύγχαιρε ἡμῖν τὴν φύσιν ἀνευρίσκουσιν. Ἀντακίδη. ^[5]
- 17 1 (τ) Ἀκούω σε γράφειν περὶ ἀρετῆς πρὸς ἡμᾶς καὶ τοῖς γνωρίμοις ἐπαγγέλλεσθαι ὅτι διὰ τῆς γραφῆς πείσεις ἡμᾶς φρονεῖν περὶ σοῦ τι. ἐγὼ δὲ οὐδὲ τὴν τοῦ Τυνδάρεω θυγατέρα ἐπαινῶ τὴν εἰς τὸν οἶνον τὸ νηπενθὲς βαλοῦσαν φάρμακον (ἔδει γὰρ αὐτὸ προσενέγκασθαι χωρὶς οἴνου), οὐδὲ σέ, ὃς παρόντων μὲν ἡμῶν οὐδὲν ἐπεδείξω σπουδῆς ἄξιον, διὰ γραμμάτων δὲ ὑπολαμβάνεις ἡμᾶς πείσειν, ἃ μνήμας μὲν ἂν σώζοι τῶν οὐκ ὄντων, ἀρετῆς δὲ ζώντων καὶ οὐ παρόντων οὐκ ἂν εἴη δηλωτικά. ταῦτά σοι γράφειν ἔσχον, ἵνα μὴ διὰ τῶν ἀψύχων ἡμῖν προσφωνῆς, ἀλλὰ παρῶν αὐτός. Ἀπολήξιδι. ^[10]
- 18 1 (τ) Μηνόδωρον φιλόσοφον παρεκάλεσάν με συστήσαί σοι Μεγαρικοὶ νεανίσκοι, γελοιοτάτην σύστασιν· ὅτι μὲν γὰρ ἄνθρωπός ἐστιν, ἐκ τῶν εἰκόνων εἴση, εἰ δὲ καὶ φιλόσοφος, διὰ βίου καὶ λόγου. ὁ γὰρ καθ' ἡμᾶς σπουδαῖος δι' ἑαυτοῦ συνίσταται. Ἀναξιλάφ. ^[5]
- 19 1 (τ) Πυθαγόρας ἑαυτὸν ἔλεγεν Εὐφορβὸν γεγενῆσθαι τὸν Πάνθου, ἐγὼ δὲ νέον ἑμαυτὸν ἐπέγνων Ἀγαμέμνονα· σκῆπτρόν τε γὰρ ἐστὶ μου τὸ βάκτρον καὶ χλαμὺς ὁ διπλοῦς τρίβων, ἡ δὲ πῆρα παρὰ δέρματος ἀλλαγὴν ἀσπίς. εἰ δὲ μὴ καρηκομῶ, ** νέος ἦν ὁ Ἀγαμέμνων, γέρων δ' ἂν γενόμενος ἐψιλοκόρρησε. τοιαῦτα γὰρ ἄξιον καὶ φρονεῖν καὶ λέγειν πρὸς τὸν «αὐτὸς ἔφα» λέγοντα. Μελησίππῳ. ^[5]
- 20 1 (τ) Ἦκουόν σε λελυπῆσθαι ὅτι τὰ Ἀθηναίων τέκνα πληγὰς ἡμῖν ἐνέτεινε μεθύοντα, καὶ δεινὰ πάσχειν, εἰ σοφία πεπαρῶνεται. εὖ δ' ἴσθι ὅτι τὸ Διογένους μὲν ἐπλήγη σῶμα ὑπὸ τῶν μεθυόντων, ἀρετὴ δὲ οὐκ ἠσχύνθη, ἐπεὶ μήτε κοσμεῖσθαι πέφυκεν ὑπὸ φαύλων μήτε αἰσχύνεσθαι. Διογένης μὲν δὴ οὐχ ὑβρίσθη, κακῶς δ' ἔπαθεν ὁ Ἀθηναίων δῆμος, ἐν ᾧ τινὲς ἔδοξαν ἀρετῆς ὑπεριδεῖν. διὰ τοῦν τὴν ἐνὸς ἀφροσύνην κατὰ δήμους ἀφραίνοντες ἀπόλλυνται, βουλευόμενοι τὰ μὴ προσήκοντα καὶ στρατευόμενοι δέον ἡρεμεῖν. εἰ δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν ἀπόνοιαν ἔστησαν, οὐκ ἂν ἐπὶ ταῦτα ἐχώρουν. Ἀμυνάνδρῳ. ^[10]
- 21 1 (τ) Γονεῦσι χάριτας οὐχ ἐκτέον οὔτε τοῦ γενέσθαι, ἐπεὶ φύσει γέγονε τὰ ὄντα, οὔτε τῆς ποιότητος· ἡ γὰρ τῶν στοιχείων σύγκρασις αἰτία ταύτης. καὶ μὴν καὶ τῶν κατὰ προαίρεσιν ἢ βούλησιν οὐδεμία χάρις· ἡ γὰρ γένεσις ἀφροδισίων ἐστὶ παρακολούθημα, ἅπερ ἡδονῆς ἔνεκεν, οὐ γένεσεως ἐπιτηδεύεται. ταύτας τὰς φωνὰς ὁ τῆς ἀπαθείας προφήτης ἐγὼ ἀποφθέγγομαι ἐναντίας τῷ τετυφωμένῳ βίῳ. εἰ δὲ τισιν εἶναι φαίνονται σκληρότεροι, φύσις αὐτὰς σὺν ἀληθείᾳ βεβαίῳ καὶ ὁ βίος ὁ τῶν μὴ κατὰ τύφον, ἀλλὰ κατ' ἀρετὴν βιούντων. Ἀγησιλάφ. ^[10]
- 22 1 (τ) Ἐμοὶ τὸ μὲν ζῆν οὕτως ἐστὶν ἀβέβαιον, ὥς μὴ πιστεῦεσθαι παραμενεῖν ἕως τὴν ἐπιστολὴν σοι γράψω· πῆρα δὲ ἱκανὸν αὐτοῦ ταμιεῖον, τὰ δὲ τῶν νομιζομένων θεῶν μείζονα ἢ κατ' ἀνθρώπους. ἐν δὲ μόνον ἑμαυτῷ βέβαιον σύνοιδα, τὴν μετὰ τὴν γένεσιν φθοράν. Ταῦτ' ἐπιστάμενος αὐτός τε τὰς κενὰς ἐλπίδας ἵπταμένος περὶ τὸ σωματίον ἀποφυσῶ, καὶ σοὶ παραγγέλλω μὴ πλέον ἀνθρώπου φρονεῖν. Λακύδᾳ. ^[5]
- 23 1 (τ) Εὐαγγελίζη μοι βασιλέα Μακεδόνων σπουδάζειν περὶ τὴν θέαν ἡμῶν, εὖ δὲ ἐποίησας προσθεῖς τῷ βασιλεῖ τοὺς Μακεδόνας· τὰ γὰρ ἡμέτερα ἤδεις ἀβασίλευτα. ἰδεῖν δὲ τὸν ἐμὸν τύπον μηδεὶς ὥς ξένον βουλέσθω· εἰ δὲ μεταλαβεῖν Ἀλέξανδρος βίου καὶ λόγων βούλεται, λέγε αὐτῷ, ὅτι ὅσον ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μακεδονίαν, τοσοῦτον καὶ ἐκ Μακεδονίας εἰς Ἀθήνας. Ἀλεξάνδρῳ. ^[5]
- 24 1 (τ)

Εἰ θέλεις καλὸς κάγαθὸς γενέσθαι, ἀπορρίψας δ' ἔχεις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ῥάκος παραγενοῦ πρὸς ἡμᾶς. ἀλλ' οὐ μὴ δυνηθῆς κρατῇ γὰρ ὑπὸ τῶν Ἑφαιστίωνος μηρῶν. Ἰππωνι. ^[1]

25 1 (τ) Παρεκάλεις με ἐπιστεῖλαί σοι, ὅ τι ποτὲ ἔγνωνκα περὶ θανάτου καὶ ταφῆς, ὡς οὐκ ἂν τέλειος φιλόσοφος γενόμενος, εἰ μὴ καὶ τὰ μετὰ τὸ ζῆν παρ' ἡμῶν μάθοις. ἐγὼ δ' ἱκανὸν ἡγοῦμαι τὸ κατ' ἀρετὴν καὶ φύσιν ζῆσαι καὶ τοῦτ' ἐφ' ἡμῖν εἶναι. ὥσπερ δὲ τὰ πρὸ τῆς γενέσεως παρακεχώρηται τῇ φύσει, οὕτω καὶ τὰ μετὰ τὸ ζῆν ἐπιτρεπτέα ταύτῃ αὐτῇ γὰρ ὡς ἐγέννησε, καὶ διαλύσει. μηδὲν δὲ εὐλαβηθῆς ὅπως ποτὲ ἀναίσθητος ᾧ. ἐγὼ γοῦν ἔγνωνκα ἀποπνεύσαντί μοι παρατεθῆναι τὸ βᾶκτρον, ἵνα τὰ δοκοῦντά με λυμαίνεσθαι ζῶα ἀπελαύνοιμι. Τῷ αὐτῷ. ^[10]

26 1 (τ) Μέννησο ὅτι τῆς πενίας τὴν ἀρχὴν ἔδωκά σοι διὰ βίου, καὶ πειρῶ μήτε αὐτὸς ταύτην ἀποθέσθαι μήτε ὑπ' ἄλλου ἀφαιρεθῆναι αὐτήν· εἰκὸς γὰρ τοὺς ἐν Θήβαις ἐκπεριελθεῖν σε πάλιν κακοδαιμονίζοντας. σὺ δὲ τὸν τρίβωνα λεοντῆν νόει, τὸ δὲ βᾶκτρον ῥόπαλον, τὴν δὲ πῆραν γῆν καὶ θάλατταν, ἀφ' ἧς τρέφῃ· οὕτω γὰρ ἂν Ἡράκλειον διανασταίῃ σοι φρόνημα καὶ πάσης τύχης κρεῖττον. ἦν δέ σοι τῶν θερμῶν ἢ καὶ τῶν ἰσχάδων περιῇ, καὶ ἡμῖν πέμπε. Ἀννικέριδι. ^[5]

27 1 (τ) Λακεδαιμόνιοι καθ' ἡμῶν ἐψηφίσαντο ὡς μὴ τῆς Σπάρτης ἐπιβαίνοιμεν. ἀλλὰ σύ γε μηδὲν εὐλαβηθῆς· ὀνόματι γὰρ ἀποκέχρησαι κυνισμοῦ. ἀξιελέητοί γε μὴν οἱ μὴ νοοῦντες, ἃ δοκοῦσιν ἀσκεῖν, ὑπ' ἐμοῦ μόνου κατορθοῦσθαι. βίου τε γὰρ λιτότητα οὐκ οἶδ' εἴ τις ἐμοῦ μᾶλλον ἥσκησεν· ὑπομονὴν τε τῶν δεινῶν τίς ἂν καυχῆσαιτο Διογένους παρόντος; ἀκόλουθα γοῦν καὶ ταῦτα τούτοις· ἀτείχιστον δοκοῦντες δι' ἀνδρείαν οἰκεῖν τὴν Σπάρτην ἀφύλακτον τὴν ψυχὴν τοῖς πάθεσιν ἐκδεδώκασι, μηδένα κατ' αὐτῶν βοηθὸν ἐπιστήσαντες. φοβεροὶ οὖν τοῖς ὁμόροις φανέντες ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς νοσημάτων πολεμοῦνται. ἐξελαυνέτωσαν οὖν ἀρετὴν, ὑφ' ἧς μόνης δύναντ' ἂν ἐρρῶσθαι καὶ τῶν νοσημάτων ἀπηλλάχθαι. Διογένης ὁ κύων τοῖς καλουμένοις Ἑλλησιν οἰμῶζειν. ^[10]

28 1 Ὑπάρχει δὲ τοῦθ' ὑμῖν, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω· ὄντες γὰρ ταῖς μὲν ὀψεσιν ἄνθρωποι, ταῖς δὲ ψυχαῖς πίθηκοι, προσποιεῖσθε μὲν πάντα, γινώσκετε δὲ οὐδέν· τοιγάρτοι τιμωρεῖται ὑμᾶς ἡ φύσις· νόμους γὰρ ὑμῖν αὐτοῖς μηχανησάμενοι μέγιστον καὶ πλεῖστον τῦφον ἐξ αὐτῶν διεκκληρώσασθε, μάρτυρας τῆς ἐμπεφυσιωμένης κακίας λαβόντες. καὶ οὐδέποτε ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' ἐν πολέμῳ τὸν ὅλον βίον καταγῆρατε, κακοὶ κακῶν ἐπιτήδειοι ὄντες, καὶ ἀλλήλοις φθοноοῦντες, ἐὰν μικρῷ μαλακώτερον ἱμάτιον ἄλλον ἴδητε ἔχοντα ἢ κερμάτιον μικρῷ πλεόν ἢ ἐν λόγῳ δριμύτερον ἢ μᾶλλον πεπαιδευμένον. οὐδὲν γὰρ διακρίνετε ὑγιεῖ λόγῳ, ἀλλ' εἰς εἰκότα καὶ πιθανὰ καὶ ἔνδοξα κατολισθάνοντες πάντα μὲν αἰτιάσθε, οὐδὲν δὲ οἶδατε, οὐθ' οἱ πρόγονοι ὑμῶν οὐθ' ὑμεῖς, ἀλλὰ ὑπὸ ἀγνοίας καὶ ἀφροσύνης καταμωκῶμενοι στρεβλοῦσθε, καλῶς ποιοῦντες. ^[5]

28 2 μισεῖ δ' ὑμᾶς οὐ μόνον ὁ κύων, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτή· μικρὰ μὲν γὰρ εὐφραίνεσθε, πολλὰ δὲ λυπεῖσθε καὶ πρὸ τοῦ γῆμαι καὶ γήμαντες, ὅτι γε ἐγήματε ὄντες ἐξώλεις καὶ δυσάρεστοι. ὅσους δὲ καὶ οἴους ἄνδρας ἀπεκτείνετε, τοὺς μὲν ἐν πολέμῳ πλεονέκται ὄντες, τοὺς δὲ ἐν τῇ καλουμένῃ εἰρήνῃ αἰτίαν ἐπενεγκόντες. οὐκ οὖν πολλοὶ μὲν ἐπὶ τῶν σταυρῶν κρέμονται, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τοῦ δημίου ἀπεσφαγμένοι, ἕτεροι δὲ φάρμακον πίνοντες δημοσίᾳ, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, δηλονότι ἄδικοι δόξαντες εἶναι; πότερον οὖν ἐπιχειρητέον, ᾧ κακαὶ κεφαλαί, παιδεῦσαι τούτους ἢ ἀποκτεῖναι; νεκρῶν μὲν γὰρ ἡμῖν οὐδεμία δήπου χρεία, εἰ μὴ ὥσπερ ἱερείων σάρκας ἐσθίειν μέλλομεν, ἀνδρῶν δὲ ἀγαθῶν πάντως ἐστὶ χρεία, ᾧ κακαὶ κεφαλαί. ^[5]

28 3 ἀγραμμάτους μὲν καὶ ἀμούσους παιδεύετε γράμματα τὰ καλούμενα μουσικά, ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν, ὅταν ποτὲ χρεία ᾦ τούτων, ἄνδρας δὲ ἀδίκους διὰ τί οὐ παιδεύσαντες χρῆσθε τούτοις, ὁπότεν ᾦ χρεία δικαίων; ἐπεὶ καὶ ἀδίκων χρεῖαν ἔχετε, ὅταν βούλησθε ὑφελέσθαι πόλιν ἢ στρατόπεδον; καὶ οὕτω μέγα τοῦτο ὅταν μετὰ βίας πράττητε τὰ καλὰ, καὶ τὰ κρείσσονα

ληηλατούμενα πάρεστιν ὄραν, καὶ οἷς μὲν ἄν, ὧ κακαὶ κεφαλαί, ἐπιχειρήσητε, τούτους ἀδικεῖτε, καίτοι αὐτοὶ μείζονος τιμωρίας ἄξιοι ὄντες. ^[5]

28 4 ἔν τε τοῖς γυμνασίοις, ὅταν ἦ τὰ καλούμενα Ἑρμαία ἢ Παναθήναια, καὶ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἐσθίετε καὶ πίνετε, μεθύετε, περαίνετε, γυναικοπαθεῖτε. εἴτ' ἐνασεβεῖτε ὑμεῖς ἔτι καὶ κρύφα καὶ φανερώς ποιεῖτε ταῦτα. οὐδὲν μὲν μέλει τῷ κυνί, ὑμῖν δὲ πάντα ταῦτα ἐπιμελῆ ἔστιν. καὶ ὅπου κύνας εἵργετε βίου φυσικοῦ καὶ ἀληθοῦς, πῶς εἰς αὐτοὺς οὐκ ἂν πλημμελήσαιτε; κἀγὼ μὲν ὁ κύων τῷ λόγῳ, ἡ δὲ φύσις τῷ ἔργῳ ὁμοίως πάντας ὑμᾶς τιμωρεῖται· ὁμοίως γὰρ πᾶσιν ὑμῖν θάνατος ἐπικρέμαται, ὃν ὑμεῖς φοβεῖσθε. ^[5]

28 5 καὶ πολλάκις εἶδον πτωχοὺς ὑγιαίνοντας δι' ἔνδειαν, πλουσίους δὲ νοσοῦντας δι' ἀκρασίαν τῆς δυστυχοῦς γαστρὸς καὶ πόσθης· χαρισάμενοι γὰρ τούτοις ὀλίγον ἐγαργαλίσθητε χρόνον ὑφ' ἡδονῆς μεγάλας καὶ ἰσχυρὰς ἐναποδεικνυμένης ἀλγηδόνας. καὶ οὐδὲν ὠφελήσει ὑμᾶς οὔτε οἰκία οὔτε τὰ ἐν αὐτῇ κιονόκρανα, ἀλλ' ἐν ταῖς χρυσαῖς καὶ ἀργυραῖς κλίμαις κατακείμενοι στρεβλοῦσθε καλῶς ποιοῦντες, οὐδ' ἰσχυροποιεῖσθαι δύνασθε, ἵνα τὰ τῶν ἀγαθῶν λείψανα μετὰ τῶν λαχάνων καταφάγητε κακοὶ κακῶν ἐπιτήδειοι ὄντες. ^[5]

28 6 ἀλλ' εἰ νοῦν ἔχετε, ὥσπερ οὐκ ἔχετε, ἐὰν μεθύητε, Σωκράτει τε τῷ σοφῷ πεισθέντες κἄμοι κοινῇ βουλῇ συνελθόντες ἡβηδὸν σύμπαντες ἢ σωφρονεῖν μάθετε ἢ ἀπάγξασθε· οὐ γὰρ δυνατόν εἶναι ἄλλως ἐν τῷ ζῆν, εἰ μὴ θέλετε ὥσπερ ἐν συμποσίῳ, ἕως ἂν ὑπερπιόντες καὶ ὑπερμεθυσθέντες ὑπὸ ἱλίγγων καὶ στρόφων συνεχόμενοι ὑφ' ἐτέρων ἄγησθε καὶ μὴ αὐτοὶ δύνησθε σωθῆναι. σπαταλῶσι δ' ὑμῖν καὶ ἐνθυμουμένοις, ὅσα γε τὰ ἀγαθὰ ὧν δεσπόται λέγεσθε εἶναι, ἔρχονται οἱ κοινοὶ δῆμιοι, οὓς ὑμεῖς καλεῖτε ἰατροὺς, οἷς ἂν ἐπὶ τὴν γαστέρα ἐπέλθῃ, ταῦτα λέγουσι καὶ πράττουσιν. ^[10]

28 7 οὗτοι δὲ καλῶς ποιοῦντες τέμνουσι καὶ κάουσι καὶ δεσμεύουσι φάρμακά τε διδόασι καὶ ἔσω καὶ ἔξω τοῦ σώματος. κἂν ὑγιασθῆτε, οὐδὲ τοῖς καλουμένοις ἰατροῖς χάριν ἔχετε, ἀλλὰ τοῖς θεοῖς φατέ δεῖν ἔχειν χάριν· ἐὰν δὲ μή, τοῖς ἰατροῖς ἐγκαλεῖτε. πλεῖον δ' ἔμοιγε πάρεστι τὸ εὐφραίνεσθαι τοῦ λυπεῖσθαι καὶ τὸ εἰδέναι τοῦ ἀγνοεῖν· διετέλεσα γὰρ ἐντυγχάνων Ἀντισθένει τῷ σοφῷ, ὃς μόνοις τοῖς εἰδόσιν αὐτὸν διεῖλε καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις τοῖς οὐκ εἰδόσι φύσιν, λόγον, ἀλήθειαν παρεξέβη, οὐδὲν φροντίσας κνωδάλων νηπίων μὴ ἐπισταμένων, ὡς εἴρηται ἐν ἐπιστολῇ, λόγους κυνός. ^[5]

28 8 βαρβάρους δὲ οὖσιν οἰμῶζειν λέγω, ἕως ἂν ἑλληνιστὶ μαθόντες Ἕλληνες ἀληθινοὶ γένησθε· νῦν μὲν γὰρ πολὺ χαριέστεροί εἰσιν οἱ καλούμενοι βάρβαροι καὶ τόπῳ ἐν ᾧ εἰσὶ καὶ τρόπῳ, καὶ οἱ μὲν καλούμενοι Ἕλληνες στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, οἱ δὲ βάρβαροι διαφυλάττειν οἷονται δεῖν τὴν ἑαυτῶν, πάντες ὄντες αὐτάρκεις. ὑμῖν δὲ ἱκανὸν οὐδέν· καὶ γὰρ φιλόδοξοι καὶ ἄλογοι καὶ ἀχρήστως τρεφόμενοί ἐστε. Διονυσίῳ. ^[10]

29 1 (τ) Ἐπειδὴ δέδοκταί σοι ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι σεαυτοῦ, πέμψω σοι ἄνθρωπον οὐδὲν μὰ Δία Ἀριστίππῳ καὶ Πλάτῳ ὅμοιον, ἀλλ' ἕνα τῶν Ἀθήνησι παιδαγωγῶν ἐξ ὧν ἔχω, δριμύτατα μὲν βλέποντα, ὀξύτατα δὲ βαδίζοντα, σκύτος δὲ ἀλγεινότατον φέροντα, ὃς σε μὰ Δία ἐπιτρέψει τὸ μὴ καθ' ὥραν ἀναπαύεσθαι καὶ πρῶτ' ἐγείρεσθαι, παύσας φόβων καὶ δειμάτων, ἐν οἷς ὧν οἶει τι μᾶλλον διὰ τοὺς δορυφόρους ἢ τῆς ἀκροπόλεως τὴν εὐερκίαν ἀποστήσεσθαι αὐτῶν, δι' ὧν μόνων αἰεὶ πάρεστι καὶ σοὶ δὲ ὅσω μᾶλλον καὶ πλείω καὶ μείζω τοιαῦτα κατασκευάζῃ, πλείους καὶ μείζους ἀπορίαι καὶ δείματα τῆς ψυχῆς ἀποβαίνουσι. πάντα οὖν ταῦτα περιαιρήσεται καὶ θάρσος ἐμποιήσας ἀποστήσει τῆς μαλακίας· τί γὰρ ὄφελος ἀνδρὸς μὴ ἐλευθέρου; ἔστι δέ τοι αὐτὸ τοῦτο ἡ δουλεία, οἷς μετὰ δέους ὁ βίος παρεσκεύασται. ^[5]

29 2 ἕως μὲν οὖν ταύτας σὺ τὰς συνουσίας ἔχῃς, οὐκ ἀνήσει σε τούτων τι τῶν κακῶν· ἐὰν δὲ τὸν ἐξωμέα λάβῃς, ὃς σου τὰς πλευρὰς ἀποκαθαρεῖ καὶ παύσει δείπνων μαγειρικῶν, ἐν ὁποίοις δὲ

καὶ αὐτὸς διαιτᾶται τρόποις καταστήσει σε, σωθήσῃ, ὧ δέιλαιε. νυνὶ δὲ τοιούτους ἡῦρηκας ἀνθρώπους, οἳ ἂν μάλιστά σε διαλυμαίνοντο καὶ διαφθείροιν· οὐ γὰρ ὅπως ἀγαθόν τι παρασκευάσωσί σοι, ἀλλ' ὅπως δειπνήσωσί τι σκοποῦσι καὶ ὃ τι κερδανοῦσι ζητοῦσιν, οὐδὲν ἀφαιρούμενοί σου τῶν ὑπαρχόντων κακῶν, ἀλλὰ τῶν ὄντων ἀφαιρούμενοι καὶ προσκαταλύοντες τῶν οἰκείων ἐθῶν. ^[5]

29 3 καὶ οὕτως ἀναίσθητος εἶ, ὃς οὐδὲ ἐκεῖνο ἀκούεις οὕτως ἐν μέσῳ καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος λεγόμενον, ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἐσθλὰ μαθήσεται, ἣν δὲ κακοῖσι συμμίσγῃς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. ὧν σοι οὐδὲν βαρύτερόν ἐστιν, ὧ δέιλαιε, τῶν πατρῶν καὶ τυραννικῶν τρόπων, οὐδέ ἐστιν ὃ τι σε ἀεὶ ἄλλο μᾶλλον ἀπόλλυσιν. ^[10]

29 4 ἀλλ' οὐδὲ ἄνθρωπον δύνη ἐξευρεῖν ἐπὶ τοῦτο, ὅστις σε ἀποστήσει ὥσπερ τῆς ἱερᾶς νόσου καλουμένης τῆς τυραννίδος· ἅπαντα γὰρ ποιεῖς, ὅσα ἄνθρωπος μαινόμενος ποιεῖ, μόνου δὲ ἀποστὰς τούτου σωθείης ἂν. ἀλλ' οὔτε οἱ συνόντες ὀρώσιν ὅσον τὸ κακὸν ἔχεις, οὔτε αὐτὸς αἰσθάνῃ, οὕτως ἐκ πολλοῦ τέ σου καὶ σφόδρα ἥπται ἡ νόσος. σκύτους οὖν δεῖ σοι καὶ δεσπότου, οὐχ ὅς σε θαυμάσει καὶ κολακεύσει· ὡς ὑπὸ γε τοιούτου ἀνθρώπου πῶς ἂν τίς ποτε ὠφεληθείῃ, ἢ πῶς ὁ τοιοῦτος ὠφελήσεται; εἰ μὴ ὥσπερ ἵππον ἢ βοῦν κολάζοι τε ἅμα καὶ σωφρονίζει, φροντίζει τε τῶν δεόντων. ἀλλὰ σύ γε πόρρω ἦκεις διαφθορᾶς. ^[10]

29 5 οὐκοῦν ἀναγκαῖον τομάς τε καὶ καύσεις καὶ φαρμακείας ποιεῖσθαι. σὺ δὲ ὥσπερ τὰ παιδιά πάππους τινὰς καὶ τίτθας εἰσηγάγου, καὶ σοί φασι «δέξαι, τέκνον, ἔγχεαι, εἴ τί με φιλεῖς, μικρὸν ἔτι μόνον τουτὶ πρόσφαγε.» εἰ οὖν σοι ἅπαντες καὶ πᾶσαι συνελθόντες κατηρῶντο, οὐκ ἂν συμφορώτερα τῇ νόσῳ ἐποίεις. ἀλλὰ τί; οὐ γὰρ μήποτε σὺ ἐθελήσεις τὰ θρῖα τῶν σύκων ἐπιτρώγειν, ἀλλ' ὥσπερ πρόβατον οὐκ ἂν ἀποσταίης τῶν ὠρίμων, οὐκ ἔστιν οὖν σοι οὔτε χαίρειν οὔτε ἐρρῶσθαι, ὧ φίλτατε. Ἰκέτη. ^[10]

30 1 (τ) Ἦκον, ὧ πάτερ, Ἀθήναζε, καὶ πυθόμενος τὸν Σωκράτους ἐταῖρον εὐδαιμονίαν διδάσκειν, εἰσῆλθον παρ' αὐτόν. ὃ δὲ ἐτύγχανε τότε σχολάζων περὶ ταῖν ὁδοῖν ταῖν φερούσαιν **, ἔλεγε δὲ αὐτὰς εἶναι δύο καὶ οὐ πολλάς, καὶ τὴν μὲν σύντομον, τὴν δὲ πολλήν· ἐξεῖναι οὖν ἐκάστῳ ὁποτέραν βούλοιο βαδίζειν. καὶ γὰρ ταῦτα ἀκούσας τότε μὲν κατεσίγησα, τῇ δὲ ἐξῆς, ἐπειδὴ πάλιν εἰσιόντων ἡμῶν παρ' αὐτόν περὶ ταῖν ὁδοῖν παρεκάλεσα αὐτόν ἐπιδείξαι ἡμῖν, καὶ ὃς μάλ' ἐτοίμως ἀπαναστὰς τῶν θάκων ἦγεν ἡμᾶς εἰς ἄστὺ καὶ δι' αὐτοῦ εὐθύς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. καὶ ἐπεὶ ἀγχοῦ ἐγενόμεθα, ἐπιδείκνυσιν ἡμῖν δύο τινὲ ὁδῶ ἀναφερούσα, τὴν μὲν ὀλίγην προσάντη τε καὶ δύσκολον, τὴν δὲ πολλήν λείαν τε καὶ ῥαδίαν καθιστάς. ^[10]

30 2 ἅμα γὰρ «αἱ μὲν εἰς τὴν ἀκρόπολιν» εἶπε «φέρουσαι ὁδοὶ εἰσιν αὗται, αἱ δὲ ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοιαῦται· αἰρεῖσθε δὲ ἕκαστος ἣν ἐθέλετε, ξεναγήσω δ' ἐγώ.» τότε οἱ μὲν ἄλλοι τῆς ὁδοῦ τὸ δύσκολον καὶ πρόσαντες καταπλαγέντες ὑποκατεκλίνησαν καὶ τὴν μακρὰν καὶ λείαν παρεκάλουν αὐτὸν διάγειν, ἐγὼ δὲ κρείττων γενόμενος τῶν χαλεπῶν τὴν προσάντη καὶ δύσκολον· ἐπὶ γὰρ εὐδαιμονίαν ἐπειγομένῳ κἂν διὰ πυρὸς ἢ ξιφῶν βαδιστέον εἶναι. ἐπεὶ δὲ ταύτην εἰλόμην τὴν ὁδόν, ἀφαιρεῖταί μοι τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα καὶ περιβάλλει μοι τρίβωνα διπλοῦν καὶ ἀποκρήμνησί μοι τοῦ ὤμου πήραν, ἐμβαλὼν εἰς αὐτὴν ἄρτον καὶ τρίμμα καὶ ποτήριον καὶ τρυβλίον, ἔξωθεν δὲ αὐτῇ παρήρτησε λήκυθον καὶ στλεγγίδα, δίδωσι δέ μοι καὶ βακτηρίαν. ^[5]

30 3 καὶ ἐγὼ τούτοις ἐκοσμήθην, ἡρόμην δὲ αὐτόν, διὰ τί με τρίβωνα περιέβαλε διπλοῦν. ὃ δὲ ἔφη «ἵνα σε πρὸς ἄμφω συνασκήσω, καὶ καῦμα τὸ ἀπὸ θερείας καὶ ψυχὸς τὸ ἀπὸ χειμῶνος.» «τί γάρ» ἔφην, «ὁ ἀπλοῦς τοῦτο οὐκ ἐποίει;» «οὐ μὲν οὖν» εἶπεν, «ἀλλὰ θέρους μὲν ῥαστώνην, χειμῶνος δὲ πλείονα ἢ κατ' ἄνθρωπον ταλαιπωρίαν. ^[10]

30 4

» «τὴν δὲ πῆραν διὰ τί μοι περιτέθεικας;» «ἵνα πάντῃ τὴν οἰκίαν» εἶπε «περιφέρῃς.» «τὸ δὲ ποτήριον καὶ τὸ τρυβλίον διὰ τί ἐνέβαλες;» «ὅτι δεῖ σε» εἶπε «καὶ πίνειν καὶ ὄψω χρῆσθαι, ὄψω ἐτέρῳ» ἔφη, «κάρδαμον μὴ ἔχοντα.» «τὴν δὲ λήκυθον καὶ τὴν στλεγγίδα πρὸς τί ἀπῆρτησας;» «τὴν μὲν ἄρωγόν» ἔφη «πόνων, τὴν δὲ γλοιού.» «ἡ δὲ βακτηρία πρὸς τί;» ἔφη. «πρὸς τὴν ἀσφάλειαν» εἶπε. «ποῖαν τήνδε;» «πρὸς ἣν οἱ θεοὶ αὐτῇ ἐχρήσαντο, πρὸς τοὺς ποιητάς.» Φαινύλῳ. ^[10]

31 1 (τ) Ἀνέβαινον Ὀλυμπίαζε μετὰ τὸν ἀγῶνα, τῇ δ' ὕστεραία κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπῆντησέ μοι Κίκερμος ὁ παγκρατιαστής, κατεστεμμένος τῷ Ὀλυμπιακῷ στεφάνῳ, καὶ σὺν αὐτῷ τῶν οἰκείων πολὺς ὄμιλος πορευόμενος οἴκαδε. καγὼ, ὡς πλησίον ἐγένετό μου, λαβόμενος αὐτὸν τῆς χειρός «ἔκστηθι» εἶπον, «ὦ ἄθλιε, τῆς τάλαιπωρίας καὶ λῆξον τοῦ τύφου, ὅς σε Ὀλυμπίαζε ἀναβάντα ἀνεπὶγνώστον τοῖς γονεῦσιν ἀπάγει. καὶ φράσον ἐπὶ τίνι δὴ μέγα φρονῶν κατέστεψαι μέν» ἔφην «τῷδε τῷ στεφάνῳ τὴν κεφαλὴν, φοίνικα δὲ διὰ τῶν χειρῶν φέρεις, ὅχλον δὲ τοσοῦτον ἐπισύρη.» καὶ ὅς ἀπεκρίνατο «ἐπὶ τῷ νενικηκέναι παγκράτιον τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ πάντας. ^[10]

31 2 » «ὦ τοῦ θαύματος» ἔφην, «καὶ τὸν Δία καὶ τὸν ἀδελφόν;» «οὐ μὲν οὖν» ἔφη. «ἀλλὰ τοὺς καθ' ἓνα προκαλούμενος;» «οὐ γάρ» εἶπεν. «ἄλλους ἄρα δήπουθεν καὶ ἄλλους κληρωσάμενος ἐπαγκρατίασας;» «πάνυ γε.» «εἶτα πῶς τοὺς ὑπ' ἄλλων ἐκβληθέντας ἐτόλμησας λέγειν αὐτὸς νενικηκέναι; τί δαί; ἄνδρες ἦσαν μόνον οἱ παγκρατιάζοντες Ὀλυμπίασι;» «καὶ παῖδες» εἶπεν. «καὶ τούτους ἐνίκησας ἀνδρισάμενος;» οὐκ ἔφη. «οὐ γὰρ ἦσαν ἐκ τοῦ ἐμοῦ κλήρου.» «τί γάρ, σὺ τοὺς ἐκ τοῦ ἰδίου κλήρου πάντας ἐνίκησας;» «πάνυ γε.» «λέγε μοι» ἔφην, «οὐχ ὁ σὸς κλῆρος ὁ τῶν τελείων ἦν;» «τῶν τελείων» εἶπεν. «Κίκερμος δὲ ποῖον κλῆρον ἠγωνίζετο;» «ἐμὲ λέγεις; τῶν τελείων» εἶπεν. «ἄρ' οὖν Κίκερμον ἐνίκησας;» «οὐ μὲν οὖν» εἶπεν. «εἶτα σὺ μήτε τοὺς παῖδας νενικηκῶς μήτε τοὺς τελείους πάντας τολμᾷς λέγειν νενικηκέναι; τίνας δ' εἶχες» ἔφην «τοὺς ἀντιπάλους;» «ἄνδρας» εἶπεν «ἐπιφανεῖς τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀσίας. ^[15]

31 3 » «ἄρα κρεῖττονας σαυτοῦ ἢ ἴσους ἢ χείρονας;» «κρεῖττονας.» «κρεῖττονας λέγεις τοὺς ἡττηθέντας ὑπὸ σοῦ;» «ἴσους» εἶπε. «καὶ πῶς τοὺς ἴσους ἠδυνήθης ἡττῆσαι σεαυτοῦ μὴ χείρονας γενομένους;» «ἡττους» εἶπεν. «εἶτα οὐ παύσῃ ἐπὶ τῷ τοὺς ἡττονας κατηγωνίσθαι μέγα φρονῶν; ἢ σὺ μὲν τοῦτο δύνασαι μόνος ποιῆσαι, ὁ τυχὼν δ' οὐκ ἂν δύναίτο; τί δ'; οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ τοὺς χείρονας ἑαυτοῦ δυνάμει ἐπικρατεῖ. ἔα γοῦν ταῦτα, ὦ Κίκερμε, τὰ πολλὰ χαίρειν καὶ ἀγωνίζου μὴ παγκράτιον, μηδὲ πρὸς ἀνθρώπους, ὧν χείρων ἔση μετ' οὐ πολὺ εἰς γῆρας ἀφικόμενος, ἦκε δὲ ἐπὶ τὰ ὄντως καλὰ καὶ μάθε μὴ ὑπὸ ἀνθρωπίνων τυπτόμενος καρτερεῖν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ψυχῆς, μηδ' ἱμάσι μηδὲ πυγμαῖς, ἀλλὰ πενία, ἀλλ' ἀδοξία, ἀλλὰ δυσγενεῖα, ἀλλὰ φυγαδεῖα. ^[5]

31 4 τούτων γὰρ ἀσκήσας καταφρονεῖν μακαρίως μὲν ζήσεις, ἀνεκτῶς δὲ ἀποθανῇ· ἐκεῖνα δὲ ζηλῶν ζήσεις τάλαιπῶρος.» ταῦτά μου διεξιόντος αὐτῷ τὸν τε φοίνικα εἰς τὴν γῆν κατέβαλε καὶ τὸν στέφανον τῆς κεφαλῆς ἀφείλετο καὶ οἷός τε ἦν τὴν ὁδὸν ἀναλύειν. Ἀριστίπῳ. ^[10]

32 1 (τ) Ἐπυθόμην σε σχολάσαι βασκανία καθ' ἡμῶν καὶ παρὰ τῷ τυράννῳ ὀνειδίζειν ἐκάστοτε τὴν ἐμὴν πενίαν, ὅτι ἡμᾶς ποτὲ κατέλαβες ἐπὶ τῆς κρήνης σέρεις ἀποκλύζοντας ὄψον τῷ ἄρτῳ. ἐγὼ δὲ ἄγαμαι, πῶς, ὦ μακάριε, τοῖς τὰ ἄξια ἐπαινοῦσι πενίαν κακίζεις, καὶ ταῦτα Σωκράτους κατακηκῶς, τοῦ τὸν αὐτὸν μὲν τρίβωνα χειμῶνος καὶ θέρους καὶ ἄλλοτε ἀμπεχομένου, τὸν αὐτὸν δὲ πρὸς τὰς γυναῖκας κοινὸν ἔχοντος, ὄψον δὲ οὐκ ἐκ τῶν κήπων φέροντος οὐδ' ἐκ τῶν μαγειρείων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν γυμνασίων. ἀλλ' ἔοικας ταῦτα ἐπιλελησμένῳ διὰ τὰς Σικελικὰς τραπέζας. καγὼ οὐχ ὑπομνήσω σε πόσου ἄξιόν ἐστι πενία μάλιστα Ἀθήνησιν, οὐδὲ ἀπολογησομαι περὶ αὐτῆς (οὐ γὰρ εἰς σὲ καγὼ ἀνατίθεμαι τὸ ἑμαυτοῦ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ σὺ εἰς ἐτέρους ἀπόχρη οὖν μοι μόνῳ ἐπίστασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ), ὑπομνήσω δὲ σέ ποτε περὶ Διονυσίου

καὶ τῶν μακαρίων αὐτοῦ συνουσιῶν, αἱ σε εὐφραίνουσιν, ὅποτε ἐσθίων καὶ πίνων τὰ πολυτελεῖ
δεῖπνα καὶ ἃ μήποτε ἡμῖν παρείη ἀνθρώπους ἐκάστοτε τοὺς μὲν μαστιγουμένους, τοὺς δὲ
ἀνασκολοπιζομένους, τοὺς δὲ εἰς τὰς λατομίας ἀπαγομένους βλέπεις, καὶ τῶν μὲν γυναικας
ἀφαιρουμένας εἰς ὕβριν τῶν δὲ παῖδας, καὶ πλέονας τῶν δούλων, οὐχ ἐνὸς μόνον οὐδ' αὐτοῦ
τοῦ τυράννου, ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἀνοσίων, καὶ πίνοντα πρὸς ἀνάγκην καὶ μένοντα καὶ
πορευόμενον καὶ ἀποδρᾶναι μὴ δυνάμενον διὰ τὰς χρυσᾶς πέδας. ^[15]

32 3 ταῦτ' ἔγωγε ἀντ' ἐκείνων τῶν ὄνειδῶν ὑπομιμνήσκω. ὅπόσῳ ζῶμεν σέρεις πλύνειν
ἐπιστάμενοι, τὰς δὲ Διονυσίου θύρας θεραπεύειν ἀγνοοῦντες ὑμῶν, φημί, κρεῖττον τῶν
Διονυσίῳ συμβουλευόντων καὶ ἐπιτασσόντων Σικελίᾳ πάσῃ. ἀλλ' εἴη σοι, κἂν ὅποσα γε λέγῃς
πρὸς ἡμᾶς ἀποθαρρυνόμενος, καὶ νοεῖν καὶ μὴ στασιάζεσθαι πρὸς τὰ πάθη τὸν λόγον· καλὰ γὰρ
τὰ παρὰ Διονυσίῳ μέχρι λόγου, ἐλευθερία δὲ ἢ ἐπὶ Κρόνου καὶ ἢ φιλητιος μαζαβλωρος.
Φανομάχῳ. ^[10]

33 1 (τ) Ἐκαθήμην ἐν τῷ θεάτρῳ βιβλίδια κολλῶν, ἀφικόμενος δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου στὰς ἐν τῷ
καταντικρὺ πλησίον ἐμοῦ τὸν ἥλιον ἀφείλετό μου, κάγῳ διὰ τὸ μηκέτι πως ὄρᾶν τὰ
διασπάσματα τῶν βιβλιδίων ἀνέβλεψα καὶ τότε ἔγνων αὐτὸν παρόντα. ὥς δέ με καὶ αὐτός, ἐπεὶ
ἀνέβλεψα, προσηγόρευσε καὶ τὴν δεξιὰν ὥρεξεν, ὥς δὲ καὶ αὐτὸν ἐγὼ διὰ τοῦτο
ἀντιπροσηγόρευσα καὶ εἶπον τοιοῦτον. «ἀληθῶς ἀνίκητος εἶ, μειράκιον, ὅτε καὶ θεοῖς τὰ ἴσα
δύνασαι· ἰδοὺ γάρ, ὃ φασι τὴν σελήνην τὸν ἥλιον διατιθέναι ἐν τῷ γενέσθαι αὐτῷ καταντικρὺ,
καὶ σὺ ταῦτό τοῦτο εἴργασαι, ἐπεὶ δεῦρο εἰσελθὼν ἐμοὶ παρέστης.» καὶ ὁ Ἀλέξανδρος
«σκώπτεις» εἶπεν, «ὦ Διόγενες. ^[10]

33 2 » «τί τοῦτ'» ἔφην «λέγεις; οὐ γὰρ ἔστιν ὄρᾶν σοι ὅτι τοῦ ἔργου μὲν ἀπολείπομαι διὰ τὸ μὴ
βλέπειν ὥσπερ ἐν νυκτί; διαφέρον δ' οὐδέν μοι τὰ νῦν σοι προσδιαλέγεσθαι, διαλέγομαι.»
«οὐδέν» εἶπε «σοὶ διαφέρει Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς;» «οὐδ' ὅσον» ἔφην· «πολεμεῖται γὰρ τῶν
ἐμῶν οὐδέν, οὐδὲ καθαρπάζεται, καθάπερ τὰ Μακεδόνων καὶ τὰ Λακεδαιμονίων ἢ τινῶν
ἄλλων, ἐν οἷς ἐκάστῳ χρεῖα βασιλέως.» «διὰ μέντοι πενίαν» ἔφη «διαφέρω σου.» «ποῖαν»
ἔφην «πενίαν;» «τὴν σὴν πενίαν» εἶπε, «δι' ἣν περ οὕτως εἶ μεταίτης ἐνδέων πάντων.» «οὗτοι»
ἔφην «τοῦτ' ἐστὶ πενία τὸ μὴ ἔχειν χρήματα, οὐδὲ κακὸν τὸ μεταίτεῖν, ἀλλὰ τὸ ἐπιθυμεῖν
πάντων, ὅπερ ἐστὶν ἐν ὑμῖν, καὶ τὸ βίᾳ. ^[10]

33 3 διὰ τοῦτο τῇ μὲν ἐμῇ πενίᾳ κρῆναί τε καὶ γῆ εἰσὶν ἐπίκουροι, ναὶ μὴν καὶ τὰ σπήλαια καὶ τὰ
νάκη, καὶ πολεμεῖται μὲν διὰ ταύτην οὐδὲ εἷς οὔτε ἐν γῇ οὔτε ἐν θαλάσῃ, ἀλλ' ὥς
ἐγεννήθημεν, ἴσθι, καὶ ζῶμεν· τῇ δὲ ὑμετέρᾳ τάξει οὔτε γῆ εὐρίσκεται ἐπίκουρος οὔτε θάλαττα,
ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν ὥς ** ὄντα παραλείπεται, ἀναβαίνετε δὲ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν καὶ οὐδὲ Ὀμήρῳ
πεῖθεσθε τούτων μὴ ἐπιθυμεῖν τῷ εἰς σωφροσύνην τὰ τῶν Ἀλκιδῶν πάθη ἀναγράψαντι. ^[5]

33 4 » ταῦτ' ἐμοῦ πολλῷ παραστήματι διεξερχομένου πολλή τις αἰδῶς τὸν Ἀλέξανδρον εἰσῆλθε, καὶ
ἀποκλίνας πρὸς ἕνα τῶν ἐταίρων εἶπεν «ἀλλ' εἰ μὴ ἔφθην Ἀλέξανδρος γενέσθαι, Διογένης ἂν
ἐγενόμην.» καὶ ἐξαναστήσας με ἀπῆγεν σὺν ἑαυτῷ, παρακαλῶν συστρατεύεσθαι, καὶ μόλις
ἀφῆκεν. Ὀλυμπιάδι. ^[10]

34 1 (τ) Μὴ ἀνιῶ πρὸς τοὺς συνήθεις, Ὀλυμπιάς, ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅτι τρίβωνα ἀμπέχομαι καὶ ἄλφιτα
ἐπιπλωόμενος ἀνθρώπους μεταιτῶ· οὐ γάρ ἐστι ταῦτα αἰσχρὰ οὐδ' ἐλευθέρους, ὥς φῆς,
ὑποπτα, καλὰ δὲ καὶ οἷα ὅπλα εἶναι κατὰ δοξῶν τῶν πολεμουσῶν τῷ βίῳ. κάγῳ ταῦτα ἔμαθον
οὐ παρὰ Ἀντισθέλους πρώτου τὰ μαθήματα, ἀλλὰ θεῶν καὶ ἡρώων καὶ τῶν τὴν Ἑλλάδα
ἐπεστροφότων ἐπὶ σοφίαν, Ὀμήρου καὶ τῶν τραγωδοποιῶν, οἵτινες Ἦραν τε τὴν Διὸς
παράκοιτιν ἔφασαν εἰς ἱέρειαν μεταμορφωθείσαν τοιοῦτον βίου σχῆμα ἀναλαβεῖν «νύμφαις
κρηνιάσιν, κυδραῖς θεαῖς, ἀγείρουσαν Ἰνάχου Ἀργεῖου ποταμοῦ παισὶν βιοδώροις,» Τήλεφόν τε

τὸν Ἡρακλέους, ἡνίκα εἰς Ἄργος παρεγένετο, πολὺ χεῖρονι σχήματι τοῦ ἡμετέρου ἐμφανισθῆναι «πτῶχ' ἀμφίβληστρα σώματος λαβόντα ῥάκη ἀλκτῆρια ψύχους,» Ὀδυσσέα τε τὸν Λαέρτου ἐξ Ἰλίου οἴκαδε ὑποστρέψαντα φάρει ῥωγαλέω, ἵπνου καὶ καπνοῦ ἀναμέστω. ^[10]

34 2 ἄρά σοι ἔτι δοκεῖ ἡ ἐμὴ στολὴ καὶ τὸ μεταιρεῖν αἰσχροῦ εἶναι ἢ καλὰ καὶ ἀγαστὰ βασιλεῦσιν καὶ παντὶ νοῦν ἔχοντι αἰρετὰ εἰς εὐτέλειαν; καὶ Τηλέφος μὲν, ἵνα ὑγείας τύχη, τούτῳ τῷ σχήματι τοῦ βίου ἐναπεκρύψατο, Ὀδυσσεὺς δ', ἵνα τοὺς μνηστῆρας ἐκ πολλοῦ ἀδικοῦντας ἀποκτείνῃ· ἐγὼ δὲ ἵνα τύχω μὲν εὐδαιμονίας ἥς μικρὰ μοῖρά ἐστι τὸ Τηλέφειον ἀγαθόν, ἔλω δὲ τὰς ψευδεῖς δόξας δι' ἃς οὐχ ἓνα δεσπότην ἡρήμεθα, διαφύγω δὲ νόσους καὶ τοὺς ἐπ' ἀγορᾶς συκοφάντας, περιέλθω δὲ ἐλεύθερος ὑπὸ τὸν Δία πατέρα ἐπὶ ὅλης γῆς, μηδένα φοβούμενος τῶν μεγάλων δεσποτῶν. ^[10]

34 3 εἰ μὲν οὖν ἐξιλάσκομαί σε, μήτερ, ἐπιδείξας τοὺς κρείττονας ἐμοῦ τρίβωνας ἀμπεχομένους καὶ πῆραν φοροῦντας καὶ παρὰ τῶν χειρόνων ἄλφита μεταιοῦντας, θεοῖς χάρις· εἰ δὲ μή, μάτην ἀνιάσῃ. Σωπόλιδι.

35 1 (τ) Ἦκον εἰς Μίλητον τῆς Ἰωνίας, διαπορευόμενος δὲ τὴν ἀγορὰν παρήκουσα παίδων μὴ εὖ ῥάψωδούντων. προσελθὼν οὖν τῷ διδασκάλῳ ἡρόμην αὐτόν «διὰ τί κιθαρίζεις οὐ διδάσκεις;» ὃ δὲ ἀπεκρίνατο «ὅτι οὐκ ἔμαθον.» «εἴτα» ἔφην «πῶς τοῦτο μὲν, ὅτι οὐκ ἔμαθες, οὐ διδάσκεις, γράμματα δέ, ἃ μὴ ἔμαθες, σὺ διδάσκεις;» πάλιν δὲ προσελθὼν μικρὸν εἴσιμι εἰς τὸ τῶν νέων γυμνάσιον, θεασάμενος δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ κακῶς σφαιρίζοντά τινα, προσελθὼν τῷ παλαιστροφύλακι «πόσον» εἶπον «ἀποτεταγμένον ἐστὶν ἐπιτίμιον κατὰ τοῦ ἀλειψαμένου καὶ μὴ σφαιρίσαντος;» ὃ δὲ «ὀβολός» ἔφη. «ἐκεῖνος ὁ νεανίας» ἔφην δείξας τὸν ἄνθρωπον «μηδενὸς ὄντος ἐπιτιμίου αὐτῷ ὑπ' ἀνάγκης ἐμπαίζει.» ἀποθέμενος οὖν καὶ αὐτὸς τὸν τρίβωνα καὶ τὴν στλεγγίδα ἐκλῦσας παρελθὼν ἡλειψάμην, καὶ οὐ διαγίγνεται χρόνος συχνὸς καὶ κατὰ τὸ ἐπιχώριον εὐθέως παρελθὼν τις εἷς τῶν νέων, σφόδρα ἀστεῖος τὴν ὄψιν, ἀγένειος, προσαναδίδωσί μοι τὴν χεῖρα, διαπειρώμενος εἰ ἐπίσταμαι τὰ παλαιστρικά. ^[5]

35 2 κἀγὼ ἕως μὲν τινος προσεποιούμην ὑπὸ αἰδοῦς μὴ εἰδέναι· ὥς δὲ ἐπηπείλησε καταναλίσκειν με, ἡρξάμην συνανατρίβεσθαι αὐτῷ νομίμως. εἴτα ὁ γνώμων μοί πως ἀνίσταται (τὸ γὰρ ἕτερον ὄνομα δέδια διὰ τοὺς πολλοὺς εἶπεῖν), καὶ ὥδε μὲν τὸ μειράκιον ὑπ' αἰδοῦς καταλιπὼν με ἄπεισιν, ἐγὼ δὲ ἐστὼς ἐτριβόμην πρὸς ἐμαυτόν. ἐπεὶ δὲ προσεῖδέ με ὁ παλαιστροφύλαξ, προσελθὼν ἐπέπληττεν, κἀγὼ πρὸς αὐτόν «εἴτα σὺ παρὲς τῷ νόμῳ μάχεσθαι νῦν ἐμοὶ διαφέρῃ; εἰ μὲν ἔθος ἦν τὸ καταλειφομένους παρμικὸν ὀσφραίνεσθαι, οὐκ ἂν ἤσχαλλες, εἴ τις τῶν ἀλειφομένων ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐπτάρνυτο· νυνὶ δὲ ἄχθη, εἴ τις καλοῦ συνανακυλιομένου αὐτόματος ἐστύθη; ἢ δοκεῖς τὰς μὲν ῥῖνας ὅλως ἐπὶ τῇ φύσει εἶναι, ταυτὶ δ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ προαιρέσει; οὐ παύσῃ» ἔφην «τοιαῦτα σφαδάζων πρὸς τοὺς εἰσιόντας; εἰ δέ σοί τίς ἐστι λόγος ἵνα μὴ γίγνοιτο τοῦτ' ἐν τῷ γυμνασίῳ, μεταιρεῖς ἐκ τοῦ μέσου τοὺς νέους. ^[10]

35 3 ἀλλ' οἶει, ὅτι δυνήσεται σοι ὁ νόμος, ἐὰν συνανακυλίηται τοῖς ἀνδράσι τὰ μειράκια, δεσμοὺς καὶ κύφωνας τῇ στυτικῇ φύσει περιβαλεῖν;» ταῦτ' ἐμοῦ λέξαντος καὶ ὁ παλαιστροφύλαξ ὥχετ' ἀπιών, κἀγὼ ἀναλαβὼν τὸν τρίβωνα καὶ τὴν πῆραν ἐξῆλθον ἐπὶ θάλασσαν. Τιμομάχῳ. ^[15]

36 1 (τ) Ἦκον εἰς Κύζικον καὶ διαπορευόμενος τὴν ὁδὸν ἐθεασάμην ἐπὶ τινος θύρας ἐπιγεγραμμένον ὁ τοῦ Διὸς παῖς καλλίνικος Ἡρακλῆς ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίστω κακὸν. ἐπιστάς οὖν ἀνεγίγνωσκον καὶ παρερχόμενόν τινα ἡρόμην «τίς ἢ πόθεν ὁ ταύτην τὴν οἰκίαν οἰκῶν;» ὃ δὲ με δόξας πυνθάνεσθαι διὰ τὰ ἄλφита ἀπεκρίνατο «φαῦλος ἄνθρωπος, ὦ Διόγενες· ἀλλ' ἀπάναγε ἐνθένδε.» κἀγὼ πρὸς ἐμαυτόν «ἀλλ' ἔοικεν» ἔφην «οὗτος, ὅστις ποτ' ἔστιν, ἐξ ὧν λέγει ἑαυτῷ τὴν θύραν ἀποκλείσαι.» καὶ μικρὸν προσελθὼν ἑτέραν θύραν θεωρῶ τὸ αὐτὸ ἱαμβεῖον ἔχουσαν

ἐπιγεγραμμένον. «ἐν ταύτῃ» ἔφην «τίς ἐστὶν ὁ κατοικῶν;» «τελώνης» εἶπεν,» ἄνθρωπος ἀγοραῖος ὢν. ^[10]

36 2 » «ταύτην οὖν αἱ τῶν πονηρῶν» ἔφην «θύραι μόνον ἔχουσι τὴν ἐπιγραφὴν ἢ καὶ αἱ τῶν σπουδαίων;» «πάντων» εἶπεν. «εἶτα διὰ τί» ἔφην, «εἰ ὑμᾶς ὠφελεῖ τοῦτο, οὐχὶ ταῖς πύλαις ἐπεγράφατε αὐτὸ ταῖς τῆς πόλεως, ἀλλὰ ταῖς οἰκίαις, εἰς ἃς μὴδὲ χωρῆσαι δύναται ὁ Ἡρακλῆς; ἢ τὴν μὲν πόλιν βούλεσθε ἔχειν κακῶς, τὰς δὲ οἰκίας οὐ; ἢ τὰ μὲν κοινὰ ὑμᾶς κακὰ οὐ δύναται καταβλάπτειν, τὰ δ' ἴδια;» «οὐκ ἔχω» εἶπε, «Διόγενες, περὶ τούτων ἀποκρίνασθαί σοι.» «τί δέ» ἔφην «οἴεσθε ὑμεῖς οἱ Κυζικηνοὶ κακὸν εἶναι;» «νόσον, πενίαν, θάνατον, τὰ τοιαῦτα» ἔφησεν. «εἴτ' οἴεσθε ταῦτα, εἰ μὲν εἰς τὴν οἰκίαν εἰσέλθοι, καταβλάψει ὑμᾶς, εἰ δὲ μὴ εἰσέλθοι, μὴ καταβλάψει;» «πάνυ γε» ἔφη. ^[10]

36 3 «εἶεν» ἔφην, «ταῦτα δ' οὐχ ἀπτόμενα βλάψειν ἀνθρώπους;» «ἀπτόμενα γάρ» εἶπεν. «ἄρ' οὖν» ἔφην «εἰς μὲν τὰς οἰκίας ἐπειδὰν εἰσέλθῃ, ἅπτεται ὑμῶν, εἰς δὲ τὴν ἀγορὰν ἐπειδὰν εἰσβάλῃ, τότε οὐχ ἅπτεται; ἢ ἔστιν ὅστις ἀπολέγει αὐτοῖς ἐπὶ μὲν τῇ ἀγορᾷ μὴ ἅπτεσθαι ὑμῶν, ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις;» «οὐκ ἔχω» εἶπεν «οὐδὲ ἐνθάδε ἀποκρίνασθαί σοι.» «τί δέ» ἔφην, «ταῦτα ἐπειδὰν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν εἰσέλθῃ, καταβλάπτει ὑμᾶς ἢ ἐπειδὰν εἰς ὑμᾶς αὐτούς;» «εἰς ἡμᾶς» εἶπεν. «εἴτ'» ἔφην «παρὸν ὑμῖν αὐτοῖς ἐπιγράφειν τὸ ἱαμβεῖον ταῖς θύραις ἐπιγράφετε; πῶς δέ» ἔφην «ὁ Ἡρακλῆς εἷς ὢν ἐν τοσαύταις δύναται παροικεῖν οἰκίαις; κινδυνεύει γὰρ καὶ τοῦτο τὴν μωρίαν τῆς πόλεως ἐνδείκνυσθαι. ^[5]

36 4 » «τίνα οὖν τις» εἶπεν, «ὦ Διόγενες, ἑτέραν ταύτης εὐφημοτέραν ποιήσαιτ' ἂν ἐπιγραφὴν;» «χρὴ γάρ» ἔφην «πάντως ἐπιγεγράφθαι τῇ θύρᾳ;» «πάνυ γε» εἶπεν. «μάθε» ἔφην, «Πενία ἐνθάδε κατοικεῖ, μὴδὲν εἰσὶτω κακόν.» «εὐφήμει» εἶκεν, «ἄνθρωπε, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο κακόν ἐστι.» «κακόν» ἔφην «καθ' ὑμᾶς, καὶ μὴ παρ' ἐμοῦ μανθάνειν. ** ἀλλὰ Λινδίων τοὺς βόας κατέφαγε.» «πενία δὲ πρὸς θεῶν κακὸν οὐκ ἔστιν;» εἶπε. «τί ποιοῦσαν αὐτήν» ἔφην «κακὸν λέγεις;» «λιμόν» εἶπε, «ψῦχος, καταφρόνησιν.» «ἀλλ' οὐδὲν γε τούτων ὢν φῆς πενία ἄρα ** οὔτε λιμός· πολλὰ γὰρ ἐν τῇ γῇ φύεται, δι' ὧν ὅ τε λιμὸς θεραπεύεται τό τε ψῦχος, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ἄλογα γυμνὰ ὄντα αἰσθάνεται ψύχους. ^[15]

36 5 » «ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλογα οὕτως ἢ φύσις» εἶπεν «ἐποίησεν.» «ἀνθρώπους δὲ ὁ λόγος οὕτως ποιεῖ» ἔφην, «ἀλλ' οὐ προσποιοῦνται πολλοὶ συνιέναι διὰ μαλακίαν. ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἐνθάδε ἐπικούροι αἱ τε δοραὶ τῶν ζώων καὶ τὰ νάκη τῶν προβάτων καὶ οἱ τοῖχοι τῶν σπηλαίων καὶ τῶν οἴκων. οὐ μὴν οὐδὲ καταφρόνησιν ἐργάζεται πενία. Ἀριστείδου γέ τοι τοῦ τοὺς φόρους τάξαντος οὐδεὶς κατεφρόνει πένητος ὄντος, οὔτε Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου· οὐ γὰρ αὐτὰ ἦσαν βλάβαι, ἀλλὰ μοχθηρία. τί δέ» ἔφην, «ἀλλὰ ταῦτα ἔδρα ἢ πενία παρ' ὑμῖν οὐκ οὔσα οὐκ ἦν ἀρετή, ἀλλὰ σφοδρότερα κακὰ ἀπελαύνουσα ὑμῶν;» «ποῖα ἄττα;» εἶπεν. ^[10]

36 6 «φθόνους, μίση, συκοφαντίας, τοιχωρυχίας, ἀπεψίας, στρόφους, ἄλλα χαλεπὰ νοσήματα. πενίαν ἄρα ἐπιγράφετε οἰκεῖν παρ' ὑμῖν, καὶ οὐ τὸν Ἡρακλέα. καὶ γὰρ ἃ μὲν δύναται ὁ Ἡρακλῆς ἀναιρεῖν οὐ φοβεῖσθε, ὕδρας, ταύρους, λέοντας, κερβέρους, ἔνια δὲ καὶ αὐτοὶ θηρᾶσθε· ἃ δὲ πενία ἀπελάνει, ταῦτα δεινὰ· πενίαν μὲν ὀλίγα δαπανῶντες θρέψετε φύλακα αὐτῶν, τὸν δὲ Ἡρακλέα πολλὰ.» «ἀλλὰ δύσφημόν ἐστι πενία» εἶπεν, «ὁ δὲ Ἡρακλῆς εὐφημον.» «σοί» ἔφην «εἰ πενία ἐστὶ δύσφημον, Αὐγεία δὲ καὶ Διομήδεια τῷ Θρακί καὶ ἄλλοις ὁ Ἡρακλῆς.» «οὐ πείθεις με» εἶπεν, «ὦ Διόγενες, πενίαν ἐπιγράψαι, ὥσθ' ἕτερόν τι σκέπτου, ἵνα σοι πεισθῶ τὸν Ἡρακλέα ἐξαλεῖψαι. ^[10]

36 7 » «ἔσκεμμαι» ἔφην. «ἄκουε λόγον» εἶπον, «Δικαιοσύνη ἐνθάδε κατοικεῖ, μὴδὲν εἰσὶτω κακόν.» «ἐνταῦθα μὲν» ἔφη «πείθομαι σοι, καὶ τὸν Ἡρακλέα οὐκ ἐξαλείψω, συνεπιγράψω δὲ τὴν δικαιοσύνην.» «ὀρθῶς» ἔφην. «τοῦτο ποιεῖ καὶ ἐπιγράψας κάθευδε ἀναπεσὼν ὥσπερ Ὀδυσσεὺς

μηκέτι μηδὲν φοβούμενος.» «ποιήσω» εἶπε, «σοὶ δὲ χάριν τούτου γνώσομαι νῦν τε καὶ εἰσαεῖ, Διόγενες, ἀσφαλισαμένῳ ἀπὸ τῶν φαύλων ἡμᾶς.» ταῦτ' ἐν Κυζίκῳ, φίλε Τιμόμαχε, ἠυθύνθη ἡμῖν. Μονίμῳ. ^[10]

37 1 (τ) Ἀπαναστάντος σου τῆς Ἐφέσου ἔπλευσα καὶ αὐτὸς εἰς Ῥόδον, σπουδάζων τὸν τῶν Ἀλίων ἀγῶνα θεάσασθαι. ἀποβὰς δὲ τῆς νεῶς ἀνέβαινον εἰς ἄστν καὶ παρὰ Λακύδην τὸν ξένον· ὃ δὲ τυχὸν ἴσως, ἐπεὶ ἔγνω με καταπλεύσαντα, τὴν ἀγορὰν ἐξέκλινεν. ἐγὼ δὲ ἐπεὶ περιελθὼν τὴν πόλιν οὐδαμῇ αὐτῷ ἐνέτυχον, ἔγνω δὲ πυθόμενος ὡς εἴη κατὰ ἄστν, ἐπὶ τὴν τῶν θεῶν ξενίαν ἄσμενος ἰκόμην καὶ παρὰ τούτοις ἐσκήνωσα. ἡμέρᾳ δὲ τρίτῃ σχεδὸν ἢ τετάρτῃ ἐντυχὼν μοι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον φέρουσαν προσηγόρευσε καὶ ἐπὶ τὴν ξενίαν παρεκάλει ἔρχεσθαι. καὶ γὰρ οὐδὲν τι μηνίσας αὐτῷ διὰ τοσούτου μοι ἐντυχόντι «αἰσχρὸν μὲν» ἔφην «τοὺς θεοὺς καταλιπεῖν, οἳ με, ἐπεὶ ἡ σὴ ξενία καταπλεύσαντι ἐκλείσθη, ἐδέξαντο· ἀλλ' ἐπεὶ δύνανται οὗτοι ἐπὶ μηδενὶ τῶν τοιούτων ἀσχάλλειν, ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ ἀσθενές, βαδίζωμεν.

[5]

37 2 πρότερον δέ, εἴ σοι δοκεῖ, ἀναβάντες γυμνασώμεθα· οὐ γὰρ χρῆν οἴομαι, εἰ παρὰ σὲ τήμερον μέλλω κατάγεσθαι καταλιπὼν τοὺς κρείττονας ξένους, τοῦ σώματος ἀμελεῖν.» «ἀλλὰ καλῶς» ἔφη, «Διόγενες, λέγεις, καὶ οὐ βιάζομαί σε τοὺς θεοὺς ἐξελεθεῖν.» ἐγὼ δὲ ἀναβὰς εἰς τὸ στρατόπεδον περιεπάτησα, καὶ τότε κατέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λακύδου. ^[10]

37 3 τῷ δὲ ἄρα ἦν παρασκευὴ οὐχ ὅση πρὸς τὴν φύσιν ἀποχρῆναι ἥς ἡμεῖς ἐδεόμεθα, ἀλλ' ὀπόση πρὸς τὴν δόξαν ἥς οἱ ἄλλοι ἡττῶνται· κλῖναι γὰρ ἐξέστρωντο σφόδρα πολυτελεῖς καὶ τράπεζαι τινες ἐν τῷ καταντικρὺ ἔκειντο, αἱ μὲν ἐκ βαριασσοῦ, αἱ δὲ ἐκ σφενδαμνίνων ξύλων, ἀργυρωμάτων ἀνάπλεω, ἐπὶ δὲ τούτοις θεράποντες εἰστήκεσαν οἱ μὲν χέρνιβας ἔχοντες, οἱ δὲ ἄλλα διακονήματα. εἰς ταῦτα ἀπιδὼν «ἀλλὰ ἐγὼ μὲν» ἔφην «ἦκον εἰς τὴν ξενίαν τὴν σὴν, Λακύδη, ὠφεληθισόμενος, σὺ δὲ ἐπ' ἐμὲ ὅσα οἱ ἐχθροὶ παρεσκεύασαι. ταῦτα μὲν οὖν κέλευε ἄλλη μεταίρεσθαι, ἡμᾶς δὲ κατάκλιναι, ὡς Ὅμηρος τοὺς ἥρωας ἐν Ἰλιάδι κατέκλινεν, ἐπὶ ῥινοῦ βοδὸς ἀγραύλοιο, ἢ ὡς Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ στιβάδος, καὶ ἕα τὸ σῶμα ἐφ' ὧν ἔμαθε κατακλίνεσθαι. ^[5]

37 4 θέραψ δ' οὐδὲ εἷς ἔστω ἐνταῦθα διακονούμενος· ἀποχρήσουσι γὰρ αἱ χεῖρες ἐς τοῦτο, καὶ γὰρ τούτου ἕνεκα ἡμῖν προσετέθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως. ποτήρια δ' ἔστω, οἷς πίομεθα, τὰ ἐκ πηλοῦ λεπτὰ καὶ εὐωνα, πόμα δὲ ὕδωρ ναματιαῖον, τροφαὶ δὲ ἄρτος καὶ ὄψον ἄλες ἢ κάρδαμον. τοιαῦτα ἐγὼ παρὰ Ἀντισθένην παιδευόμενος ἔμαθον ἐσθίειν καὶ πίνειν, οὐχ ὡς φαῦλα ἀλλ' ὡς κρείττονα τῶν ἐτέρων καὶ μᾶλλον δυνάμενα ἐν τῇ ὁδῷ εὐρίσκεσθαι τῇ φερούσῃ ἐπ' εὐδαιμονίαν, ἣν δὴ πάντων τιμιωτάτην χρημάτων θετέον ** ἐν τόπῳ ὀχυρωτάτῳ καὶ ἀποκρημνοτάτῳ μίαν ὁδὸν προσάντη καὶ τραχεῖαν ἰδρύσασθαι. ταύτην οὖν τὴν ὁδὸν διὰ τὸ δύσκολον μόλις ἂν δύνασθαι γυμνὸν ἕκαστον ἀναβῆναι, καὶ οὐχ ὅτι φέροντά τι σὺν ἑαυτῷ καὶ βαρούμενον μὲν καὶ δεσμοῖς περισωθῆναι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀναγκαίων τι μετιόντα, ποιῆσαι δ' ἐν τῇ ὁδῷ τροφήν μὲν πόαν ἢ κάρδαμα, πόμα δὲ εὐπαλὲς ὕδωρ, ** μάλιστα δ' ὅπῃ δέοι τοῦ ῥᾶστα βαδίσαι, γυμναστέον ἐσθίειν μὲν κάρδαμον, πίνειν δὲ ὕδωρ, ἀμπέχεσθαι δὲ τρίβωνα κοῦφον, ἀποδειξαμένους τὴν ἄθλησιν τοῦ τε ἀποδύεσθαι πρὸς γῆν, ἐστώτα δὲ ἐπὶ ἄκρον τὸν Ἑρμῆν ἐκτινάσσειν τοὺς βαδίζοντας, μή τι ἔχοντες ἐφόδιον βέβηλον οἴκοθεν βαδίζωσιν. ^[10]

37 6 ἐγὼ τοι παρὰ Ἀντισθένην πρῶτον ἀσκήσας ἐσθίειν τε καὶ πίνειν ἦκον τὴν ἐπ' εὐδαιμονίαν ὁδὸν σπεύδων ἀπνευστί, παρελθὼν δὲ ἵνα ὑπῆρχεν ἡ εὐδαιμονία ἔφην «ὑπέμεινα, εὐδαιμονία, διὰ σὲ καὶ μέγα κακὸν ὕδωρ πίνειν καὶ κάρδαμον ἐσθίειν καὶ ἐπὶ γῆς κοιμᾶσθαι.» ἢ δὲ ἡμεῖς αὐτὸ με «ἀλλ' ἐγὼ τοι» ἔφη «σοὶ ταῦτα ποιήσω δίχα ταλαιπωρίας ἡδύτερα τῶν τοῦ πλούτου ἀγαθῶν, ὃν μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι ἐμοῦ πρεσβεύουσι, καὶ οὐκ αἰσθάνονται τύραννον ἑαυτοῖς ἐπιτρέφοντες.»

ἐξ ἐκείνου ἐγώ, ἐπεὶ ταῦτα τῆς εὐδαιμονίας διαλεγομένης ἤκουσα, οὐκέτι ταῦτα ὡς ἀσκήματα ἥσθιον καὶ ἔπινον, ἀλλ' ὡς ἡδονάς, κρατεῖ δέ με πρὸς ταύτην τὴν δίαιταν καὶ τὸ ἔθος, οὗ πᾶς ἀπολειπόμενος βλάπτεται. παρατίθει οὖν ἡμῖν καὶ σὺ τοιαῦτα δεῖπνα, μιμούμενος τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, εὐδαιμονίαν, τὰ δὲ πλούτου ἱεὶ εἰς τοὺς ἀμαρτάνοντας αὐτῆς τῆς ὁδοῦ. ^[15]

37 7 ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι» ἔφην «δοκοίη, ἴσθι καὶ τοῦτ'» εἶπον. «ἀεὶ τοιούτοις με δεῖπνοις θοίνα, τοῦ τε λοιποῦ τοιαῦτα παρέχου τοῖς ξένοις, καὶ οὐδέποτε παρόντας μὲν αὐτοὺς ἐκκλινεῖς, ὑστερίζοντας δὲ τινὰς αὐτῶν ζητήσεις, ἐλέγχου γὰρ εἰς βελτίων.» ταῦτά μοι, ἐν Ῥόδῳ ἐπεὶ ἐγενόμην, πρὸς Λακύνδην τὸν ξένον ὠμιλήθη. ^[10]

38 1 (τ) Σὺ μὲν, ἐπεὶ οἱ ἀγῶνες ἀνεβλήθησαν, καταλιπὼν ὥχου τὴν Ὀλυμπίαν, ἐγὼ δὲ διὰ τὸ ἐκτόπως εἶναι φιλοθεάμων κατέμεινα τὴν ἄλλην θεώμενος πανήγυριν. διέτριβον δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἵνα ὁ ἄλλος ὅμιλος, καὶ περιῶν ἄνω κάτω προσέσχον ὅτε μὲν τοῖς πωλοῦσιν, ὅτε δὲ τοῖς ῥαψωδοῦσιν ἢ φιλοσοφοῦσιν ἢ μαντευομένοις. καὶ ποτε διεξιόντος τινὸς περὶ ἡλίου φύσεως καὶ δυνάμεως καὶ πάντας ἀναπεύθοντος παρελθὼν εἰς τὸ μέσον «ποσταῖος,» ἔφην «φιλόσοφε, ἀπὸ τοῦρανοῦ καταβέβηκας;» ὃ δέ μοι οὐκ εἶχεν ἀποκρίνασθαι. οἱ δὲ καταλιπόντες αὐτὸν οἱ περιεστῶτες ὥχοντο ἀπιόντες, ὃ δέ γε καταλειφθεὶς μόνος τὰς εἰκόνας τοῦ οὐρανοῦ συνετίθει εἰς τὸ κιβώτιον. ἀπ' ἐκείνου προσίσταμαι μάντει, ὃ δὲ ἐκάθητο ἐν τῷ μέσῳ κατεστεμμένος μεῖζονα τοῦ εὐραμένου τὴν μαντείαν Ἀπόλλωνος. ^[10]

38 2 ἡρόμην οὖν καὶ τοῦτον παρελθὼν «πότερον ἄριστος εἶ μάντις ἢ φαῦλος;» τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι ἄριστος, ἅμα ἐκτείνας τὴν βακτηρίαν «τί μέλλω δῆτα ποιεῖν; ἀπόκριναι, πότερον τύπτειν σε ἢ οὐ;» μικρὸν πρὸς αὐτῷ γενόμενος «οὐ» φησί, τύπτω τ' ἐγὼ γελάσας αὐτὸν καὶ οἱ περιεστῶτες ἀνέκραγον. «τί» ἔφην «ἐβοήσατε; ἐπεὶ κακὸς μάντις ἐφάνη, καὶ ἐπλήχθη.» ὡς δὲ καὶ τοῦτον καταλιπόντες οἱ περιεστῶτες ἀπηλλάγησαν, ἄνθρωποι καὶ ἄλλοι οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, διέλυσαν τοὺς κύκλους καὶ εἶποντο ἐξ ἐκείνου, καὶ πολλάκις μὲν διαλεγομένου μου περὶ καρτερίας ἐπακολουθοῦντες ἐπηκροῶντο, πολλάκις δὲ καρτεροῦντος ἢ διαιτωμένου παρετύγχανον. ^[5]

38 3 ἐκόμιζον δέ μοι διὰ ταῦτα οἱ μὲν ἀργύρια, οἱ δὲ ἄξια ἀργυρίου, πολλοὶ δὲ καὶ ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλουν, ἐγὼ δὲ παρὰ μὲν τῶν μετρίων ἐλάμβανον τὰ πρὸς τὴν φύσιν ἀποχρῶντα, παρὰ δὲ τῶν φαύλων οὐδὲν προσιέμην, καὶ παρὰ μὲν τῶν ἐπισταμένων μοι χάριν ἐπὶ τῷ καὶ τὸ πρῶτον λαβεῖν καὶ πάλιν ἐλάμβανον, παρὰ δὲ τῶν μὴ ἐπισταμένων οὐκέτι. ἐξήταζον δὲ καὶ τὰς δωρεὰς τῶν δωρεῖσθαι μοι ἐθελόντων τὰ ἄλφιστα, καὶ παρὰ μὲν τῶν ὠφελουμένων ἐλάμβανον, τῶν ἄλλων δὲ οὐδὲν προσιέμην, οὐκ οἰόμενος καλὸν εἶναι λαμβάνειν παρὰ τοῦ μηδὲν παρειληφότος. ^[5]

38 4 ἐδείπνουν δὲ οὐ παρὰ πᾶσι, παρὰ μόνοις δὲ τοῖς θεραπείας δεομένοις. ἦσαν δ' οὗτοι οἱ τοὺς Περσῶν βασιλεῖς μιμούμενοι. καὶ δὴ ποτε εἰσελθὼν πρὸς μεράκιον τῶν σφόδρα εὐπόρων κατακλίνομαι ἔν τινι ἀνδρῶνι πάντῃ κεκαλλωπισμένῳ γραφαῖς τε καὶ χρυσῷ, ὡς μηδὲ ὅπου πτύση τις τόπον εἶναι. ἐπιστὰν οὖν μοι ἐπὶ τὴν φάρυγγα, ἐχρεμψάμην, περιελάσας δὲ τὰ ὄμματα εἰς τὰ κύκλω, ἐπεὶ ὅπου πτύσαιμι τόπον οὐκ εἶχον, εἰς αὐτὸν ἔπτυσα τὸν νεανίσκον. ^[10]

38 5 τοῦ δὲ μεμψαμένου ἐπὶ τούτῳ «εἶτα» ἔφην «οὔτος,» εἰπὼν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος, «ἐμὲ μέμφῃ τοῦ γενομένου καὶ οὐ σεαυτὸν τοὺς μὲν τοίχους καὶ τὰ ἐδάφη κοσμήσαντα τοῦ ἀνδρῶνος, σαυτὸν δὲ μόνον ἀπολιπόντα ἀκόσμητον εἰς τὸ ἐμπτύεσθαι χωρίον ἐπιτήδειον;» «ταῦτ'» ἔφη «πρὸς τὴν ἀπαιδευσίαν φαίνῃ λέγων ἡμῶν, ἀλλ' οὐκ ἐξέσται σοι τοῦτο πάλιν εἰπεῖν· οὐ γὰρ μὴ ἀπολειφθῶ σου ἓνα πόδα.» ἀπὸ τῆς αὔριον δὴ ἐξ ἐκείνου διανείμας τὴν οὐσίαν τοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ

ἀναλαβὼν τὴν πῆραν καὶ διπλώσας τὸν τρίβωνα εἶπετο. ταῦτα μετὰ τὸ σε ἀπαλλαγῆναι ἐπράχθη ἡμῖν ἐν Ὀλυμπίᾳ. Μονίμῳ. ^[15]

39 1 (τ) Μελέτω σοι καὶ τῆς μετοικίας τῆς ἐντεῦθεν, μελήσει δέ, εἰ μελετήσῃς ἀποθνήσκειν, τοῦτ' ἔστι χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἔτι ζῶν ἀπὸ τοῦ σώματος. τοῦτο γὰρ δοκῶ μοι καὶ οἱ περὶ Σωκράτη θάνατον ἐκάλουν, καὶ γὰρ ἔστιν ἡ μελέτη ἐν τῷ ῥάστῳ. φιλοσόφει δὲ καὶ διασκέπτου, τί πρὸς σέ οὐχ οὕτως καὶ τί κατὰ φύσιν καὶ τί κατὰ νόμον· ἐν τούτῳ γὰρ μόνῳ χωρίζεται ψυχὴ ἀπὸ σώματος, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ ὅταν βλέπῃ καὶ ὅταν ἀκούῃ καὶ ὅταν ὁσφραίνεται καὶ ὅταν γεύηται, σύνεστιν ὥσπερ μιᾷ αὐτῷ κορυφῇ ἐξημμένη. γίνεταί γοῦν, ὅταν μὴ μελετήσωμεν ἀποθνήσκειν, χαλεπὴν τελευτὴν ἀναμένειν· ἡ γὰρ ψυχὴ ὡς τινων παιδικῶν ἀπολειπομένη συμφοράζει καὶ μετὰ ἀθητόνως πολλῆς ἀπολύεται· ὅταν δὲ καὶ φιλοσόφων ψυχᾷς ἐντύχῃ, τότε καὶ ἐν τῇ ὁδῷ πολλὰ κάμνει. ἀφίεται γὰρ ἀξενάγητος ὅποι ποτὲ φέρεσθαι εἰς κρημνοὺς ἢ χάσματα ἢ ποταμούς, ἕως ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἐνεχθῇ· φεύγουσι γὰρ αὐτὴν, ὅτι οἶονται πολλὰ ἐξημαρτηκέναι ἐν τῷ ζῆν παραχωρήσασαν τῷ χείρονι τὴν τοῦ ὅλου ἀρχήν, δι' ἣν πολλὰ ἠναγκάσθη ὡς ἐν πονηροκρατίᾳ ἄδικα πράττειν. ^[5]

39 2 ὅταν δὲ μελετήσωμεν τὴν καλὴν μελέτην, γίνεταί καὶ ὁ βίος ἡδὺς καὶ ἡ τελευτὴ οὐκ ἀηδὴς καὶ ἡ ὁδὸς ῥάστη· ξεναγεῖ γὰρ πᾶσα ἡ ἐντυχοῦσα τὴν τοιαύτην ψυχὴν ἐπὶ τὰ εὖπορα καὶ ὥσπερ καλὴν ἄγρην ἐπιφανῶς ἄγει λαβομένη παρὰ τοὺς κάτω τῶν καλῶν δικαστάς, αὐτὴ τε ὡς ἂν μεμελετηκυῖα καὶ μόνη ζῆν οὐκ ἀηδίζεται καταλιποῦσα τὸ σῶμα. ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλή τις ταῖς τοιαύταις ψυχᾷς ἐν ἄδου τιμὴ, ὅτι ἄρα οὐκ ἦσαν φιλοσώματοι. ^[10]

39 3 δόξα γὰρ ἔστι τὰς φιλοσωμάτων ψυχὰς φαύλας τε εἶναι καὶ ἀνελευθέρους, τὰς δὲ μὴ τοιαύτας ἀγαθὰς τε καὶ ὑψαύχενας (ζῶσι γὰρ ἡγούμεναι πάντων καὶ ἐπιτάττουσαι ἀρχικῶς), διὰ τε ταῦτα ἀναιρεῖσθαι μόνον τὰ δίκαια καὶ ῥᾶστα, τῶν δὲ ἐναντίων μηδὲ ἓν, ἐφ' ᾧ τὸ σῶμα ἀναγκάζει τὴν ψυχὴν ἡδεσθαι διὰ τὴν περιπεπλασμένην αὐτοῖς ἡδονὴν ἰχθύος τρόπον ἢ ἄλλου τινὸς ἀλόγου πρὸς τὴν τοῦ χείρονος ἀρχὴν γεγεννημένου. ταῦτά σοι ἔψεται μελετήσαντι ἀποθνήσκειν, ὅταν δέῃ μετοικεῖν ἐνθένδε. ^[10]

39 4 καὶ τὸ πρῶτον ἡδὺς ὁ βίος· ζῆσι γὰρ ἐλεύθερος, ἄρχων καὶ οὐκ ἀρχόμενος, βραχὺ μὲν καὶ ὅσον τῷ σώματι περισπώμενος, ** καὶ τοῦτ' εἰς τὴν τοῦ ὅλου ἀρμονίαν, σιωπῶν δὲ βασιλεύων καὶ θεωρῶν, ἃ θεοὶ ἀνθρώποις τοῖς μετρίοις κατεσκευάσαντο ἀπεχομένοις τοῦ ἀγρίου βίου, ἐν ᾧ ἀρπαγαὶ καὶ ἀλληλοκτονίαι οὐ περὶ μεγάλων οὐδὲ θείων, περὶ μικρῶν δὲ καὶ κοινῶν, οὐ πρὸς ἀνθρώπους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα. περὶ γὰρ τοῦ πλείονα ἔχειν καὶ ἐσθίειν καὶ πίνειν καὶ ἀφροδισιάζειν οἱ πάντες φαῦλοί εἰσι καὶ τοῖς ἀλόγοις σύμφοροι. Διογένης ὁ κύων Ἀλεξάνδρῳ. ^[10]

40 1 (τ) Ἐμεμψάμην καὶ Διονυσίῳ καὶ Περδίκκᾳ, λέγω δὲ καὶ σοι ὅτι δοκεῖτε τὸ ἄρχειν εἶναι μάχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, τὸ δὲ πλεῖστον διαφέρει· τὸ μὲν γὰρ ἀφροσύνη ἐστὶ, τὸ δ' ἐπίστασθαι τοῖς ἀνθρώποις χρῆσθαι καὶ ἕνεκά τι τοῦ βελτίστου πράττειν. σκόπει οὖν ἀνθ' ὧν νῦν ἐγχειρεῖς οὐδὲν εἰδὼς ποιεῖν ἐπιτρέψαι τινὶ σαυτὸν ἀνθρώπῳ, ὅστις σε ὥσπερ ἰατρὸς νοσοῦντα ἐκθεραπεύσας ἀπαλλάξει τῆς νῦν πολλῆς καὶ κακῆς δόξης. σὺ γὰρ ὅπως μὲν τινα κακὸν ἀπεργάσῃ ζητεῖς, εὖ δ' ἂν οὐδὲ βουλόμενος ἔχοις οὐδένα ποιῆσαι. ἔτι δὲ τὸ κρατεῖν καὶ τὸ ὑφ' ἑαυτῷ ἔχειν τινὰς οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον μετὰ τῶν κακίστων ἀνθρώπων ἄγειν καὶ φέρειν αἰεὶ τοὺς παρατυγχάνοντας. ^[10]

40 2 τοῦτο γὰρ οὐδὲ τῶν θηρίων τὰ βέλτιστα ποιεῖ, ἀλλ' οὐδὲ οἱ λύκοι, ὧν ζῶν οὐδὲν ἐστὶν πονηρότερον οὐδὲ κακουργότερον, οὓς σύ μοι δοκεῖς ὑπερβεβλησθαι ἀμαθία. τοῖς μὲν γὰρ ἐξαρκεῖ μόνοις πονήροις εἶναι, σὺ δὲ καὶ πρὸς μισθὸν διδοὺς ἀνθρώποις τοῖς πονηροτάτοις

τούτοις τε παρέχεις ἐξουσίαν μηδὲν ὑγιὲς πράττειν καὶ αὐτὸς ὅμοια τούτοις ἐγχειρεῖς ποιεῖν καὶ μείζω. κατάγνωθι οὖν, ὦ Ἰσθαί, καὶ ἐν σαυτῷ γενοῦ ἔτι μᾶλλον. ^[10]

40 3 ποῦ γῆς εἴ ἄρα; καὶ τί σοι δύναται τὰ κατασκευάσματα ταῦτα καὶ ἡ σπουδὴ ἢ ἐπὶ τούτοις; οὐ γὰρ οἶε δῆπου βελτίων τινὸς εἶναι ἀνθρώπου τοιαῦτα ποιῶν. εἰ δὲ μηδενὸς εἴ βελτίων, μηδὲ τούτοις ἐκπονεῖς, τί οἶε σοι τὰ γινόμενα εἶναι ἀλλ' ἢ συμφορὰν καὶ φόβους καὶ κινδύνους μεγάλους; καίτοι οὐκ οἶδα ἐγὼ ὅπως ἂν ἔτι μείζω ἀτυχήματα ἀτυχήσῃς τῶν νῦν. τίς γὰρ ἄνθρωπος μὴ δίκαιος οὐκ ἂν ἀτυχοῖ; τίς κακὸς καὶ βίαιος οὐκ ἂν κακὸν πράττοι καὶ μηδὲν ἀγαθὸν ἔχοι; καὶ τοῦτο τὸ ζῆν δοκεῖ τί σοι εἶναι καὶ περὶ τοῦδε κίνδυνός σοι εἶναι μάλιστα παθεῖν τι τοιαυτὴν ποιοῦντι; καὶ ὥσπερ οὐκ οἶε σοι τούτοις ἐπιβουλεῦσαι μάλιστα, εἴπερ τῶν πολλῶν ἐστὶν ἐξαμαρτάνειν; οὐ τοίνυν ἔχοις ἂν ἐπιδεῖξαι ὅπως τοιοῦτος ὢν ἐπικέχρηται ἀνθρώπῳ χρηστῷ, τοιούτοις δὲ ἐπιχρῶμενος οἷος πρῶτός γ' ἂν αὐτὸς καὶ μέγιστα κακὰ παθεῖν καὶ νῦν μηδὲν ἀγαθὸν πάσχειν, μηδὲ σοι ἀρκέσειν τὰ τεῖχη· ῥαδίως τὰ κακὰ ὑπεράλλεται καὶ παραδύεται. ^[5]

40 4 σκόπει δ' οἷον καὶ αἱ νόσοι ποιοῦσιν· οὐδένα γὰρ πυρετὸν οὐδὲ τεῖχος εἵργει, οὐδὲ ξενικὸν τὸν κατάρρουν, ὥστε μὴ οὐχ οὕτω διατεθῆναι τῶν τυράννων ὄντινα βούλει, ὥσπερ ἂν τὸν ἀποροῦντα δοκοῦντα ἄνθρωπον. τίνας οὖν σοι καὶ ὑγιεῖναι φυλακαὶ παρεσκευασμένοι ἔνεκεν ἀλλ' ἢ ἀμαθίας, ὅπως ὡς μάλιστα ταύτην διαφυλάττωσι, καὶ πλείστοις ἦς ἐν κακοῖς καὶ ἐν φόβοις; ἢ γὰρ οἶε ἄλλοθὲν ποθεν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὰ κακὰ ἢ ἐξ ὧν ἂν μὴ εἰδῶσιν ὅ τι ἂν αὐτοῖς ἦ πρακτέον; πάνυ οὖν μοι δοκεῖς καὶ σὺ τῶν τυράννων εἶναι· οὗτοι γὰρ οὐδὲ τῶν παίδων πλείω νοῦν ἔχουσι. ^[5]

40 5 παῦσαι οὖν, ὦ Ἰσθαί, καὶ εἴ τί σοι βούλει ἀγαθὸν εἶναι, σκόπει πόθεν τι πράξεις τῶν δεόντων τοῦτο δὲ οὐδέποτε ἂν δυνηθεῖς μὴ διδασχεῖς. ἄρα οὖν εἴ τινά σοι τῶν Ἀθήνησι δικαστῶν πέμπωμαι; οἱ γὰρ ὁσημέραι τοῦτο πράττουσι περὶ τῶν ἀδίκων, οἷονται καὶ αὐτοὶ μέγιστοι εἶναι καὶ τοὺς ἄλλους παρέχεσθαι μηδὲν κακὸν μήτε ἔχοντας μήτε πράττοντας. ἐρρῶσθαι δὲ ἢ χαίρειν οὐ θέμις μοι γράφειν, ἕως ἂν ἦς τοιοῦτος καὶ μετὰ τοιοιτοτρόπων βιοῖς. Μελησίππῳ. ^[10]

41 1 (τ) Οὐ δοκεῖ μοι πᾶς τὸ καθ' ἡμᾶς ἐν ἀρετῇ δύνασθαι, ἐπεὶ πολλῶν ἢ πρόθεσις καθαιρετικὴ τῆς ἀξίας γίνεται· οὐδὲ γὰρ ὁ τοῦ Μέλητος εἰπὼν τὸν Δία πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε ἐκύδηνεν ἀλλ' ἐμείωσεν, ἐπεὶ χαλεπὸν, εἰ οὐς οἱ γεννήσαντες διὰ πονηρίαν ἀπολέγονται, Διὸς εἶναι παῖδας πιστεύομεν. ταῦτα οὖν ὁ κύων μόνον δυνήσεται, ἃ κατ' ἀρετὴν ἐνεργεῖται. Μελεσίππῃ τῇ σοφῇ. ^[5]

42 1 (τ) Ἐφθασεν ἡ χεὶρ μου πρὸς τῆς σῆς ἀφίξεως τὸν ὑμέναιον ἄσαι, ἐγὶγνωσκε δὲ τὴν ἀφροδισίῳ ἀποπλήρῳσιν εὐποριστοτέραν εὐρῆσθαι τῆς κατὰ γαστέρα. ὁ γὰρ κυνισμός, ὡς οἴσθα, φύσεώς ἐστιν ἀναζητήσις· εἰ δὲ τινες μέμφοιντο τὴν προαίρεσιν ταύτην, ἀξιοπιστότερος ἐπαινῶν ἐγώ. Μαρωνίταις. ^[5]

43 1 (τ) Ὅρθῳς ἐποιήσατε τὴν πόλιν μεταχρηματίσαντες καὶ καλέσαντες ἀντὶ Μαρωνείας ἥτις νῦν καλεῖται Ἰππαρχίαν, ἐπεὶ κρεῖττον ὑμῖν ἀπὸ Ἰππαρχίας λέγεσθαι, γυναικὸς μὲν, ἀλλὰ φιλοσόφου, ἢ Μάρωνος, ἀνδρὸς οἰνοπώλου. Μητροκλεῖ. ^[5]

44 1 (τ) Οὐ μόνον ἄρτος καὶ ὕδωρ καὶ στιβάς καὶ τρίβων σωφροσύνην καὶ καρτερίαν διδάσκουσιν, ἀλλ' εἰ χρή οὕτως φάναι, καὶ ποιμενικὴ χεὶρ. ὠφελον καὶ τὸν πρὶν ἐκεῖνον βουκόλον ὄντα ἐξεπίστασθαι. ἐπιμέλου οὖν καὶ ταύτης ἔνθα ἂν ἐπέιγῃς· ἔστι γὰρ ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ ἡμετέρου βίου. τὰς δὲ πρὸς τὰς γυναῖκας ἀκρατεῖς ἐντεύξεις πολλῆς δεομένης σχολῆς ἔα πολλὰ χαίρειν· οὐ γὰρ σχολή τι μόνον πτωχὸν αἰτεῖν κατὰ Πλάτωνα, ἀλλὰ τῷ ἐπ' εὐδαιμονίαν σύντομον ἐπειγομένῳ ἢ πρὸς γυναῖκας ἐντεύξεις ὄνησιν φέρει ἀνθρώπων δ' ἰδιωτῶν πολλῶν,

οἷς ὁμοίως διὰ ταύτην τὴν πράξιν ζημία, περιμαθήσεις παρὰ τοῖς μεμαθηκόσιν ἐκ παντὸς ἐργάσασθαι. σὺ μὴ ἐπιστρέφου, μηδ' εἴ σε διὰ τὸν τοιοῦτον βίον κύνα τινὲς ἢ ἄλλο τι ἀποκαλῶσι χεῖρον. Περδίκκα. ^[15]

45 1 (τ) Αἰσχύνου ἐφ' οἷς γράφων ἀπειλεῖς μοι, ὅτι δῆτά σοι οὐ πείθομαι χεῖρων Ἐριφύλης γενέσθαι καὶ χρυσοῦ ἑμαυτὸν ἀνταλλάξασθαι κακῶς. τοῦτο γὰρ ἀξιοῖς, καὶ λόγοις μὲν ἄπτεσθαί μου οὐκ ἀναβάλλῃ, ἀπειλεῖς δὲ ἀπειλὴν κανθαρίδος, ἀποκτενεῖν, καὶ οὐκ οἶσθα ὅτι δράσας τοῦτο ἀντιπείσῃ. ἔστι γὰρ τις, ᾧ μέλει περὶ ἡμῶν, ὃς καὶ τῶν τοιούτων τὴν ἴσῃν δίκην τοὺς ἄρξαντας ἀδίκων ἔργων εἰσπράττεται, καὶ ζῶντας μὲν ἀπλοῦν, τελευτήσαντας δὲ δεκαπλάσιον. ταῦτ' ἐγὼ οὐχὶ δεδοικώς σου τὰς ἀπειλὰς ἔγραψα, ἀλλ' οὐ βουλόμενός σε δι' ἐμὲ κακόν τι πράξαι. Πλάτωνι τῷ σοφῷ. ^[10]

46 1 (τ) Διαπτύεις μου τὸν τρίβωνα καὶ τὴν πήραν ὡς ἐμοὶ μὲν ἐπαχθῇ καὶ χαλεπά, τὸν δὲ βίον οὐδὲν ὠφελούντα, οὐκ εὖ ποιῶν. σοὶ μὲν γὰρ ἐπαχθῇ καὶ χαλεπά, ἔμαθες γὰρ ἀπὸ τυραννικῶν τραπεζῶν ἀμέτρως ἐμφορεῖσθαι καὶ γαστρὶ προβάτων, ἀλλὰ μὴ ψυχῇ ἀρετῇ κοσμεῖσθαι· ἐγὼ δὲ ὡς μετ' ἀρετῆς ταῦτα ἐπιτετήδευκα, τίνα ἂν μείζονα ἀπόδειξιν ἢ τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι πρὸς ἡδυσπάθειαν ἐξόν μοι παρασχοίμην; τόν γε μὴν βίον ἀξιώ πάντων μᾶλλον ἀνθρώπων ὠφελεῖν οὐ μόνον δι' ὧν ἔχω, ἀλλὰ καὶ δι' ὧν τοιοῦτος αὐτοῖς φαίνομαι. τίς γὰρ ἂν ἐφ' οὕτως αὐτάρκη καὶ λιτὸν πολέμιος στρατεύσαιτο; ἐπὶ τίνα δ' ἂν οἱ τοιούτοις ἀρεσκόμενοι βασιλέα ἢ δῆμον πόλεμον ἐξενέγκαιεν; ἀκόλουθα γοῦν τούτοις, ἐκκεκάθαρται μὲν ἡ ψυχὴ κακῶν, ἀφίσταται δὲ κενοδοξίας, ἐπιθυμιῶν δὲ ἀμετρίαν ἐκβέβληκεν, ἀληθεύειν δὲ δεδίδακται, ψευδῶν τε πάντων ὑπερορᾷ· εἰ δέ σε μὴ πείθει ταῦτα, ἄσκει φιληδονίαν καὶ κατάπαιζε ἡμῶν ὡς οὐ μέγα νοησάντων. Ζήνωνι. ^[15]

47 1 (τ) Οὐ γαμητέον οὐδὲ θρεπτέον παῖδας, ἐπεὶ τὸ γένος ἡμῶν ἀσθενές ἐστιν, ἐπιφορτίζει δὲ γάμος καὶ τέκνα ἀνίαις τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν. οἱ γοῦν ἐλθόντες ἐπὶ γάμον καὶ τέκνων τροφὴν δι' ἐπικουρίαν, ὕστερον γνόντες ὡς πλειόνων ὀχληρῶν ἐστὶ ταῦτα, μετανοοῦσιν, ἐνὸν ἀρχῇθεν πεφευγένοι. ὁ δὲ ἀπαθὴς ἱκανὰ πρὸς ὑπομονὴν ὑπολαβὼν τὰ οἰκεῖα γάμον καὶ τέκνων ἐκκλίνει γενέσειν. ἀλλ' ὁ βίος ἔρημος ἀνθρώπων γενήσεται· πόθεν γάρ, ἐρεῖς, ἢ διαδοχή; εἴθε γὰρ ἐπιλείποι βλακεία τὸν βίον, σοφῶν γενομένων πάντων· νῦν δ' ὁ μὲν ἡμῖν πεισθεὶς μόνος ἴσως ἐπιλείψει, ὁ δὲ σύμπας βίος ἀπειθήσας παιδοποιήσεται. εἰ δὲ καὶ γένος ἀνθρώπων ἐπιλείποι, ἄρα ἄξιον τοσοῦτον ὀλοφύρασθαι, ὅσον καὶ εἰ μυιῶν καὶ σφηκῶν ἐπιλείποι γενέσεις; ταῦτα γὰρ τὰ ῥήματα μὴ τεθεαμένων ἐστὶ τὴν τῶν ὄντων φύσιν. Ῥήσω. ^[15]

48 1 (τ) Φρύνιχος Λαρισαῖος ἀκουστής ἡμῶν ποθεῖ τὸ ἵπποβοτον Ἄργος θεάσασθαι, ὃς ἀπὸ σοῦ δεήσεται φιλόσοφος ὢν οὐ πολλῶν. Ὁ κύων Ἀρουνέκα γινῶναι σαυτόν (οὕτω γὰρ ἂν εὖ πράττοις), καὶ εἴ τις ἄρα περὶ ψυχῆς νόσος, οἷον ἀφροσύνη, ταύτης ἱατρὸν λαμβάνειν, τοῖς θεοῖς εὐχόμενος, ἵνα μὴ δοκοῦντα λαβὼν θάτερον ποιῇς. ^[1]

49 1 χρόνιζε δὲ μὴ οὕτως· οἶνος γάρ σοι θησαυρίζεται, ἀλλὰ μὲν βλάψεις υἷησει. ταῦτα δὲ ποιῶν οὐ μόνον ἐμοὶ φίλος πολλοῦ ἄξιός, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι. τὸ δὲ ἐρρῶσθαί σε καὶ τὸ χαίρειν ἐν τῷ μὴ ἀμελεῖσαι τῶν γεγραμμένων ἐπέσταλται. Χαρμίδα. ^[5]

50 1 (τ) Σοφίσματά μοι καὶ γρίφους ὁ σὸς γνώριμος Εὐρήμων προύτεινεν ἐξησηκμένα ὡς ἔνι μάλιστα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπὶ τούτοις ἀξιώ τὴν ἀρετὴν σεμνύνεσθαι, ἃ ταῖς κεναῖς καὶ δυσανοίκτοις πυξίσιν ἔοικεν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ βίῳ, ὃν γυμνὸν ἐπιδείκνυσθαι πρέπει τοῖς ἐντυγχάνουσι. μετὰ γοῦν τὰς χαλεπὰς τε καὶ κατησκημένας ζητήσεις ὁ γενναῖος καὶ σοφὸς Εὐρήμων περὶ τῶν μητρῶν πρὸς τὸν πατέρα μόνον οὐχὶ γυμνὸς ἐπαγκρατίαζε, καὶ τὴν μάχην τοῦ σοφοῦ ἔνιοι τῶν ἐπιτυχόντων φορτικῶν ἀνδρῶν διέλυον. ἔδει δέ, εἴπερ ἀρετῇ συνετέθραπτο, ἢ τὴν ἀρχὴν μηδὲ συστήναι χρημάτων ἐπιθυμίαν περὶ αὐτόν, ἢ πάσης κακίας ἐστὶν αἰτία, οὐ τῆς σεμνοτάτης φιλοσοφίας,

ἥς ἀφηρῆσθαι τὸ σύμπαν πάθος, οἱ Ἀθηναῖοι δὲ καθ' ὑμᾶς φιλοσοφήσαντες εἰκόασιν τοῖς ἐπαγγελλομένοις ἄλλους ἰατρεύειν, ἢ μὴ αὐτοὺς ἰᾶσθαι δεδύνηται. Ἐπιμενίδη. ^[15]

51 1 (τ) Ἐπιμενίδη σοιασσατοιδιεα δι' ἀρετὴν ἀνατλήναι μένοις ἂν οἴκοι τὴν γαστέρα τέρπων καὶ τὸ σωματίον κοσμῶν. ἀκούω γάρ σε ἀρετὴν ἐπαγγέλλεσθαι, καί μοι τὸ πρᾶγμα οὐκ ἐφάνη παράδοξον· εἶναι μὲν γὰρ ἐσθλὸν κατὰ Σιμωνίδην χαλεπὸν, ἐπαγγέλλεσθαι δὲ ῥάδιον. ^[5]